

Møteinnkalling - Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Arkivsak: 23/468
Møtedato/tid: 05.12.2023 kl. 13:00
Møtested: Kommunestyresalen

Møtet avvikles for åpne dører, i tråd med kommuneloven § 11-5.

Eventuelle forfall, eller spørsmål om habilitet, meldes til Konsek Trøndelag IKS
v/ Torill Bakken på telefon 90815168, eller e-post: torill.bakken@konsek.no

Varamedlemmer møter etter nærmere innkalling.

Os, 26.11.2023

Ola Eggset (sign.)
Leder av kontrollutvalget

Torill Bakken
seniorrådgiver
Konsek Trøndelag

Kopi: Varamedlemmer, ordfører, kommunedirektør, postmottak og Revisjon Midt-Norge SA

Sakliste

Saksnr.	Sakstittel
31/23	Opplæring av kontrollutvalget
32/23	Revisjonsstrategi for 2023
33/23	Engasjementsbrev fra Revisjon Midt-Norge SA
34/23	Forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet - IKT Fjellregionen - Rapport
35/23	Kontrollutvalgets arbeidsform i kommende periode
36/23	Årsplan og møteplan 2024
37/23	Referatsaker
38/23	Godkjenning av dagens møteprotokoll

Opplæring av kontrollutvalget

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

31/23

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/440 - 1**Forslag til vedtak:**

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

Saksopplysninger:

Kommunene er de viktigste velferdsprodusentene i samfunnet, og forvalter store ressurser på vegne av innbyggerne. Omfanget og bredden i den kommunale tjenesteproduksjonen medfører et behov for utstrakt styring og kontroll. Kommunelovens (kompl.) § 22-1 fastslår at kommunestyret har (det øverste) ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet. For å utøve denne kontrollen skal kommunestyret i henhold til kompl. § 23-1 skal velge et kontrollutvalg som skal utøve kontrollen på sine vegne (se kommunestyrets møte 26/10-2023 sak 88/23).

For at kontrollutvalget skal få en bedre innsikt i oppgaven vil sekretariatet i møtet ha en gjennomgang av:

- kontrollutvalgets oppdrag
- aktørene i egenkontrollen
- hvordan kontrollutvalget jobber
- rettigheter og plikter for folkevalgte

I forbindelse med den siste delen om rettigheter og plikter for folkevalgte vil administrasjonen i fra Alvdal kommune delta for å orientere om praktiske spørsmål. Her kommer vi bl.a inn på tilgangen til digitale møtepapirer. Nye utvalgsmedlemmer vil få utdelt lese Brett i fra kommunen.

Ut over presentasjonen som blir gitt, kan det være greit at dere har oversikt over dette når dere kommer til det første møtet:

Møte i kontrollutvalget

For møtet i kontrollutvalget er det noen "kjøreregler" som et offentlig organ må forholde seg til. Det er i hovedsak:

1. Kontrollutvalgets møter er åpne. Møtet skal lukkes når det er saker som er unntatt offentlighet, jf. kompl. § 11-5.
2. Kontrollutvalget fatter sine vedtak i møte.
3. Møtet er ikke ferdig før protokollen er gjennomgått.
4. I spesielle tilfeller kan leder bestemme at møtet skal gjennomføres som fjernmøte, jf. eget reglement.
5. Kontrollutvalgets medlemmer har møteplikt og i dette ligger det også noen rettigheter og plikter:
 - a. Krav på fri fra jobb
 - b. Rett til godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste
 - c. Gyldig forfall - skal meldes så raskt som mulig slik at vara kan innkalles
 - d. Habilitet – inhabilitet skal meldes så raskt som mulig slik at vara kan kalles inn

Rammer for kontrollutvalgets arbeid finnes her:

- Kommuneloven, forvaltningsloven og offentleglova
- Kommuneloven 7 del, kapitel 22-26:
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Veileder til forskrift om kontrollutvalg og revisjon
- Tolkninger gitt av Kommunal- og Distriktsdepartementet
- Kontrollutvalgsboka, utgitt av Kommunal- og Distriktsdepartementet
- Reglement for kontrollutvalget i kommunen
- Møtet er satt, utgitt av KS
- Veiledere utgitt av Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)
- Veiledere utgitt av NKRF – kontroll og revisjon i kommunene (NKRF)
- Kontrollutvalgets egen årsplan

I tillegg kommer også lover, forskrifter, veiledere osv. tilknyttet de ulike sakene kontrollutvalget til enhver tid har til behandling.

Videre opplæring

For at kontrollutvalget skal få en best mulig oversikt over sin rolle og oppgaver og bli bedre rustet til å møte sitt arbeid, så inviterer Konsek Trøndelag sine kontrollutvalg til regionvise samlinger i januar. For Fjellregionen vil dette bli på Røros den 15.januar 2024. Invitasjon ligger vedlagt referatsakene.

Vurdering og konklusjon

Under gjennomgangen av denne saken vil utvalget få en kort innføring i kontrollutvalgets rolle og oppgaver. Det er utarbeidet en presentasjon som vil bli gjennomgått i møtet, og sekretariatet ønsker å bidra til en erfaringsutveksling og dialog. Det vil også bli vist til hvor dere kan finne aktuell informasjon.

Kontrollutvalget kan ta denne saken til orientering.

Revisjonsstrategi for 2023

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

32/23

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-216**Arkivsaknr** 23/295 - 3**Forslag til vedtak:**

1. Kontrollutvalget tar revisors redegjørelse om revisjonsstrategi for 2023 til orientering.
2. Kontrollutvalget godkjenner oppdragsansvarlig revisors uavhengighetserklæring.

Vedlegg:

- Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetserklæring

Saksopplysninger:

Revisjon Midt-Norge SA reviderer kommunens årsregnskap og rapporter til kontrollutvalget og kommunestyret. Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet. Utvalget skal også påse at kommunens regnskaper er betryggende revidert jamfør §3 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år utarbeide en strategi og plan for revisjonsoppdraget med utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger.

Strategien omhandler regnskapsåret 2023.

Formålet med revisjonsstrategien er primært å avdekke risiko for feilrapportering og definere hvilke revisjonshandlinger revisor må gjennomføre for å avgi revisjonsberetningen. Revisor skal i samsvar med gjeldende revisjonsstandarder utarbeide en strategi og plan for sitt revisjonsoppdrag. Revisjonsstrategien skal utarbeides på faglig grunnlag og vil ha sitt utgangspunkt i risiko og vesentlighetsvurderinger. Revisors strategi og plan for hvordan det enkelte revisjonsoppdrag skal løses er interne vurderinger og interne dokumenter hos revisor.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor vil i dagens møte ha en gjennomgang av strategien for revideringen av regnskapet for 2023.

Dersom det blir gitt informasjon om interne forhold hos revisor eller spesielle kontrolltiltak, kan det bli nødvendig å lukke møte, jfr. kommunelovens § 11-5, 2. ledd. Kontrollutvalget vil i så fall ha plikt til å bevare taushet om den delen av innholdet som er belagt med taushetsplikt.

Revisors uavhengighet

Revisor skal være uavhengig av kommunen. Det innebærer begrensninger for revisor, blant annet når det gjelder ansettelsesforhold, styreverv og rådgivingstjenester. Revisor skal løpende foreta en vurdering av egen uavhengighet. Den som er ansvarlig for revisjonsoppdraget skal hvert år legge fram en skriftlig vurdering av egen uavhengighet for kontrollutvalget.

Revisors uavhengighetserklæring er vedlagt saken.

Konklusjon:

Denne saken har flere funksjoner. For det første blir kontrollutvalget orientert om at kommunen revideres av uavhengig personell. For det andre holdes kontrollutvalget løpende orientert om revisjonsarbeidet og for det tredje får kontrollutvalget et bedre grunnlag for å fastslå at kommunens regnskaper er betryggende revidert. Alt dette inngår i kontrollutvalgets påse-ansvar overfor regnskapsrevisor, som er nærmere beskrevet i kommuneloven paragraf 23-2 med forskrift. Kontrollutvalgets sekretariat viser ellers til revisors redegjørelse i møtet, og anbefaler kontrollutvalget å ta den til orientering.

Egenvurdering av uavhengighet:

Alvdal kommune

Kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §16- §19 setter krav til revisors uavhengighet. Kravene er beskrevet i bestemmelsene. Dette dokumentet beskriver revisors egenvurdering og skal ivareta krav i forskriften.

Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet
Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem i styrende organer i noen virksomhet som Alvdal kommunen deltar i.
Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit	Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har en slik tilknytning til Alvdal kommune at dette har betydning for min uavhengighet og objektivitet i utførelsen av revisjonsoppdraget.
Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Undertegnede bekrefter at det ikke er ytet rådgivning eller andre tjenester overfor Alvdal kommune som er av en slik art at dette kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p> <p>Før slike tjenester utføres, vurderer revisor rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom revisor konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriftens § 16, utfører revisor ikke tjenesten. Hvert enkelt tilfelle vurderes særskilt.</p> <p>Revisor vil kunne besvare spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p>
Tjenester under (fylkes)kommunens egne ledelses- og kontroll-oppgaver	Undertegnede bekrefter at det ikke ytes tjenester overfor Alvdal kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige	Undertegnede bekrefter at verken revisor eller Revisjon Midt-Norge SA opptre som fullmektig for Alvdal .
Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Stjørdal, 23. august 2023



Monika Sundt
Oppdragsansvarlig revisor

Engasjementsbrev fra Revisjon Midt-Norge SA

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

33/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033

Arkivsaknr 23/325 - 7

Forslag til vedtak:

Engasjementsbrevet fra Revisjon Midt-Norge SA tas til orientering

Vedlegg:

- Engasjementsbrev Revisjon Midt-Norge SA

Saksopplysninger:

Daglig leder i Revisjon Midt-Norge SA har oversendt engasjementsbrev til kontrollutvalget som gjelder oppdraget som utføres for Alvdal kommune. Hensikten med engasjementsbrevet er å beskrive vilkårene for revisjonsoppdraget og kommunisere dette med oppdragsgiver, slik at det er en felles forståelse for hva revisjonens arbeidsoppgaver og ansvar innebærer.

Vurdering:

Revisjonens fremleggelse av engasjementsbrevene kan sees som et element i kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen. Sekretariatet viser til Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner § 3 punkt b: «regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjoner og avtaler med revisor.» Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) revisjonskomite har anbefalt at dette bør gjøres minst en gang hver valgperiode.

Revisjonens engasjementsbrev beskriver i hovedtrekk hva lovbestemt revisjonsarbeidet består av, og også andre kontrollhandlinger og uttalelser som gjennomføres samt hvordan kontrollarbeidet blir rapportert.

Sekretariatet har ingen bemerkninger til engasjementsbrevet, og anbefaler derfor kontrollutvalget om å ta brevet fra revisjonen til orientering

Alvdal kommune
v/ Kommunedirektøren

Kontaktperson:
Wenche Holt

Dato og referanse:
2. oktober 2020

Revisjon Midt-Norge SA
Brugata 2
7715 Steinkjer

Besøksadresse:
Brugata 2
7715 Steinkjer

Org nr: 919 902 310 mva
Bank: 4270 18 38658

M post@revisjonmidt norge.no
T +47 907 30 300

ENGASJEMENTSBREV – ALVDAL KOMMUNE

1. Innledning

Revisjon Midt-Norge SA ble i kommunestyrets sak 7/20 valgt til revisor for Alvdal kommune fra 1.01.2020. Revisjonen består av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov og andre uttalelser og kontrollhandlinger. Revisjonen omfatter kommuneregnskapet og foretaksregnskapene der det er aktuelt og det foreligger avtale om revisjon, herunder konsolidert årsregnskap.

Med utgangspunkt i de revisjonsbestemmelsene som gjelder for kommuner og fylkeskommuner, herunder standarder for god kommunal regnskapsskikk, vil vi i dette brevet beskrive vår forståelse av revisjonsoppdraget.

2. Revisjonen – formål og innhold

Revisor skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov, jf. kommuneloven § 24-2. Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

Vi vil gjennomføre og rapportere resultatene av vår revisjon i henhold til god kommunal revisjonsskikk, som er en rettslig standard. Innholdet i dette begrepet er normert av kommunelovens bestemmelser om revisjon, tilhørende forskrifter og etablerte og anerkjente standarder på området. Som medlem av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) er vi underlagt jevnlig eksterne kvalitetskontroller.

Revisor har plikt til løpende å foreta en vurdering av egen uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget i samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19.

Ledelsenes ansvar

I henhold til kommuneloven er det kommunedirektøren som er ansvarlig for at kommunens interne administrative kontroll og økonomiforvaltning er ordnet på en betryggende måte og er gjenstand for betryggende kontroll. Det er også kommunedirektørens ansvar å utarbeide og fremme kommunens årsberetning og avlegge årsregnskapet i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunens ledelse har også ansvaret for at vi som revisor har ubegrenset tilgang til registrerte opplysninger, dokumentasjon og annen informasjon vi finner nødvendig for å kunne utføre vårt arbeid, herunder korrespondanse, kontrakter, protokoller mv. Dette inkluderer også tilgang til systembeskrivelser og nødvendig veiledning.

Kommunestyret og kontrollutvalgets ansvar

Kommunestyret er kommunens øverste organ, og har det øverste ansvaret for å kontrollere den kommunale forvaltning. Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg til å forestå løpende kontroll med den kommunale forvaltning på sine vegne. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskap blir forsvarlig revidert. Videre skal kontrollutvalget påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal også påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak, kommuneloven § 23-3.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. kommuneloven § 23-4.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide planer som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Planene skal baseres på en risikovurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, virksomheten i kommunens eller fylkeskommunens selskaper og av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller basert på plan vedtatt av kommunestyret.

Innenfor forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er det NKRF som er det standardsettende organ. Grunnlaget og bakgrunnen for den enkelte forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll vil være beskrevet ved planlegging og rapportering av hvert oppdrag, slik at denne oppgaven ikke blir beskrevet ytterligere i dette brevet. Se for øvrig nærmere om rapportering under eget avsnitt.

Oppdragsansvarlig revisor utpekes av revisjonsenheten til hvert oppdrag i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontaktperson forvaltningsrevisjon er Anna Dalslåen.

Finansiell revisjon

Årsregnskapet og de aktuelle delene av årsberetningen

I regnskapsrevisjonen er vår hovedoppgave å kontrollere om årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon og å avgi en uavhengig uttalelse (revisjonsberetning) om at revisor har betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon og at det er avgitt i samsvar med lov og forskrifter. I tillegg kontrollerer vi om den revisjonspliktiges ledelse har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger.

Vi kontrollerer om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever, og om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet. Vi ser også etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige beløpsmessige avvik fra årsbudsjettet og om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene er dekkende beskrevet i årsberetningen.

Årsregnskapet, herunder konsolidert årsregnskap, skal iht. kommuneloven § 14-6 være avlagt av kommunedirektøren innen 22. februar i året etter regnskapsåret. Årsberetningen skal avgis senest 31. mars. Kommunedirektørens ansvar omfatter også ansvar for at registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger er innrettet på en ordentlig og oversiktlig måte.

Videre er det vår oppgave å se etter at kommunen har ordnet den økonomiske internkontrollen på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Revisjonens utførelse og forholdet til intern kontroll

God kommunal revisjonsskikk innebærer blant annet at vi kontrollerer utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, foretar analytiske vurderinger og andre revisjonshandlinger som vi etter forholdene finner hensiktsmessige.

På grunn av en revisjons iboende begrensninger, sammen med den interne kontrollens iboende begrensninger, er det alltid risiko for at ikke all vesentlig feilinformasjon i regnskapet avdekkes, selv om revisjonen er planlagt og utført i samsvar med god kommunal revisjonsskikk, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Ved vår risikovurdering vurderer vi de interne kontrollene som er relevant for kommunens eller enhetens utarbeidelse av årsregnskapet med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for effektiviteten av enhetens interne kontroll. Slike revisjoner eller gjennomganger vil eventuelt kunne avtales.

Generelt vil en effektiv intern kontroll (kommunens egen) redusere risikoen for at misligheter og feil vil oppstå uten å bli avdekket, men vil aldri kunne eliminere denne risikoen. Omfanget av vårt revisjonsarbeid påvirkes av kvaliteten på, og effektiviteten av kommunens interne kontroll, samt regnskaps- og rapporteringsrutiner. Vi vil rapportere skriftlig om eventuelle vesentlige mangler i den interne kontrollen som vi har identifisert under revisjonen, se nærmere om dette under avsnittet rapportering.

Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Når vi konkluderer om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i revisjonsberetningen, vil revisjonen være utført i samsvar med den internasjonale standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon». Denne standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå betryggende sikkerhet for at det ikke er vesentlige formelle mangler knyttet til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger. Slike vurderinger innebærer gjennomføring av kontrollhandlinger for å innhente bevis om disse forholdene. De valgte kontrollhandlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for vesentlige mangler.

Ved vurderingen av ledelsens plikter med hensyn til registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger, innhenter revisor informasjon om kommunens interne rutiner for å vurdere samsvaret med lov, forskrift og god bokføringskikk, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll.

Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

I samsvar med kommuneloven § 24-9 og god kommunal revisjonsskikk er det vår oppgave å se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Denne kontrollen skal gjennomføres med begrensede ressurser og baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering som legges fram for kontrollutvalget. Resultatet av kontrollen rapporteres i en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget som avgis senest 30. juni.

Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og avgis etter RSK 301 «Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen». Standarden krever at vi etterlever etiske krav, planlegger og gjennomfører vårt arbeid for å oppnå moderat sikkerhet i uttalelsen om etterlevelse på det området som velges for kontroll.

Misligheter

Revisor bidrar gjennom revisjonen til å forebygge og avdekke misligheter og feil. Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal revisor straks melde fra om det til kontrollutvalget i nummerert brev, dette fremkommer i kommuneloven § 24-7.

Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende nytt brev til kontrollutvalget. Revisor skal sende kopi av brevet til kommunedirektøren.

Andre bekreftelser enn revisjonsberetningen som inngår i oppdraget

Vi vil avgis følgende revisorbekreftelser mv. i samsvar med lov og god kommunal revisjonsskikk:

- Underskrift på kontrolloppstillingen for lønns- og pensjonskostnader (skatteforvaltningsforskriften § 7-2-11 – RF 1022).
- Merverdiavgift (mva/moms) - krav om kompensasjon (RF-0009)

- Antall psykisk utviklingshemmede
- Tilskudd ressurskrevende tjenester
- *Andre revisjonsbekreftelser etter forespørsel fra kommunen*

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er Monika Sundt.

3. Innsynsrett og taushetsplikt

Revisor kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument hos kommunen og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige for å gjennomføre oppgavene.

Både oppdragsansvarlig revisor og revisjonsmedarbeiderne har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13e. Dette følger av kommunelovens § 24-2 femte ledd. Taushetsplikten gjelder ubegrenset i tid, også etter at oppdraget er avsluttet.

Taushetsplikten er dog ikke til hinder for at kontrollutvalget får den informasjon om resultater av revisjonen som er nødvendige.

4. Rapportering og dialog

Engasjementsbrev for revisjonsoppdraget utarbeides ved endringer i oppdraget eller dersom andre forhold tilsier dette. I tillegg utarbeides oppstartsbrev ved oppstart av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjektet og eierskapskontrollen. Oppstartsbrevene sendes administrasjonen.

Revisjonen rapporterer forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller til kontrollutvalget i egne rapporter.

Etter endring i offentleglova § 5 annet ledd, som trådte i kraft 1. januar 2015, kan offentlig innsyn i foreløpige revisjonsrapporter utsettes inntil den endelige rapport er oversendt kontrollutvalget. Endringen innebærer ikke en innsnevring i selve innsynsretten i revisjonsrapporter, det er kun tidspunktet for når innsyn kan kreves som er endret.

Regnskapsrevisjonen rapporteres slik til kontrollutvalget:

1. Presentasjon av revisjonsstrategi og resultat av løpende revisjon i siste møtet før jul
2. Oppsummering av årets revisjon og revisjonsresultater ved avslutning av revisjonen
3. Revisjonsberetning
4. Nummererte brev (se nedenfor)
5. Skriftlig uttalelse om forenklet etterlevelseskontroll

Vi legger vekt på å ha en god dialog med kontrollutvalget.

Nummererte brev

Vi kan gjennom regnskapsrevisjonen finne forhold som ikke blir påpekt i revisjonsberetningen, men vi finner det nødvendig å påpeke i nummerert brev. Slike nummererte brev vil bli sendt til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har et ansvar for å påse at forhold som er påpekt av revisor blir fulgt opp.

I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor påpeke følgende forhold i nummererte brev:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om forhold som er tatt opp i nummererte brev, men som ikke er rettet opp eller som ikke er tilstrekkelig fulgt opp.

Brev med påpekning av mindre vesentlige feil eller mangler vil bli sendt direkte til administrasjonen.

Uttalelser fra kommunens ledelse

I forbindelse med årsavslutningen vil vi i henhold til god kommunal revisjonsskikk innhente en skriftlig uttalelse fra ledelsen om fullstendigheten og riktigheten av de opplysninger som gis i årsregnskapet. På samme måte er vi pålagt å innhente skriftlige uttalelser fra ledelsen om kjennskap til eller mistanke om misligheter mv. Disse uttalelsene vil innhentes fra administrasjonen.

I forbindelse med avslutningen av forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen innhenter revisor en skriftlig uttalelse fra ledelsen for den aktuelle kontrollen.

5. Personvern

For å gjennomføre revisjonen og andre oppdrag under dette engasjementsbrevet, vil vi behandle personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Vi er behandlingsansvarlig etter personvernreglene for de personopplysningene vi behandler i forbindelse med oppdraget og vi inngår derfor ikke en databehandleravtale.

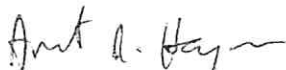
6. Andre tjenester

Vår organisasjon har medarbeidere med betydelig kompetanse og praksis innenfor mange fagområder. Dette gjør oss i stand til å yte kompetent veiledning til dere, og som medlem av NKRF kan vi også trekke på kompetansen i et stort fagmiljø. Vi bistår gjerne med veiledning innenfor intern kontroll, merverdiavgift, regnskapsføring, budsjetter, lov og forskrifter osv., så langt det lar seg gjøre innenfor vår oppgave som revisor.

Vi håper innholdet i dette brevet samsvarer med kommunens forståelse av revisors rolle og ansvarsområder, og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid. Hvis noe er uklart eller utvalget har spørsmål, er det bare å ta kontakt.

Vi ber om at dere underskriver og returnerer vedlagte kopi av brevet for å bekrefte at dere samtykker i vilkårene for revisjonen av regnskapet, herunder våre respektive ansvarsområder.

Med vennlig hilsen



Arnt Robert Haugan
Daglig leder

Direkte ☎ 922 53 981 eller ✉ arnt.robert.haugan@revisjonmidtnorge.no

Undertegnede bekrefter mottakelse og samtykker i vilkårene på vegne av Alvdal kommune

(signert) _____

Kommunedirektør



Forvaltningsrevisjon av IKT-sikkerhet - IKT Fjellregionen - Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

34/23

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-217, TI-&58**Arkivsaknr** 23/93 - 11**Forslag til vedtak:**

Forvaltningsrevisjonsrapporten IT-Sikkerhet av 06.11.23 tas til orientering.

Alvdal kommune følger revisors anbefalinger og kommunestyret ber eierrepresentanten for Fjellregionen IKT i samarbeid med kommunedirektøren om å sørge for at selskapet:

1. Iverksetter et arbeid med identifisering av informasjonsverdier, vurdering av trusler og sårbarheter som grunnlag for spesifikke sikkerhetsmål, sikkerhetsstrategi og sikkerhetsorganiseringen. Dette arbeidet kan kunne ut i en overordnet plan for IKT og IKT-sikkerhet.
2. Avklare og dokumentere organiseringen av informasjonssikkerhetsarbeidet og være konsekvent i benevnelsen av roller.
3. Vurdere å sikre at rutinen for tilgangsstyring etterleves ved endring og avslutning av arbeidsforhold, herunder også innlevering av kommunens datautstyr.
4. Vurdere behovet for dokumentasjon av IKT-hendelser som grunnlag for evaluering og læring.
5. Utarbeide en plan for hendelseshåndtering og gjenoppretting.

Eierrepresentanten og kommunedirektøren rapporterer til kontrollutvalget om iverksatte tiltak innen 01.10.24.

Vedlegg:

- Forvaltningsrevisjon - IKT-sikkerhet FARTT

Saksopplysninger:

Kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, jf. lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 punkt c). Forvaltningsrevisjon innebærer å gjøre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Rapport for forvaltningsrevisjon for IKT-sikkerhet i IKT Fjellregionen IKS er ferdigstilt og klar til behandling.

Rapporten er bestilt av Tynset kommune og gjennomført som et samarbeidsprosjekt med Tolga, Alvdal og Rendalen kommuner.

Tidligere behandlinger

Det ble gjennomført et felles møte for kontrollutvalgene i Nord-Østerdal den 14. november 2022, hvor var samordning av kontroll i interkommunale samarbeid var et tema. På bakgrunn av diskusjonen tok Tynset kontrollutvalg initiativ til en felles forvaltningsrevisjon for IKT.

- Sak 08/23 – Alvdal takker ja til invitasjonen fra Tynset kontrollutvalg om å gjennomføre en forvaltningsrevisjon i IKT Fjellregionen IKS under forutsetning av godkjente tilleggsmidler fra kommunestyret. Bekreftet i kommunestyret 27.04.23.
- Sak 12/23 – Oppdatering om felles forvaltningsrevisjon og prosjektplan.

Arbeidet ble igangsatt i henhold til plan, og endelig rapport er levert den 6.11.2023.

Rapporten ble noe forsinket siden det ble behov for avklaring av hvilken informasjon som kunne være offentlig med tanke på sikkerhetsrisiko. Etter en omarbeiding av rapporten er all informasjon offentlig.

Rapport for forvaltningsrevisjonen har vært på høring hos både kommunedirektørene i kommunene og daglig leder i FARTT. Høringssvarene er tatt inn i vedlegg 6.

Arbeidet med rapporten:

Den viktigste målsettingen med prosjektet har vært å gi eierkommunene en ekstern vurdering av IKT-sikkerheten hos IKT Fjellregionen IKS (heretter kalt FARTT), samt å komme frem til mulige forbedringsområder som kan gi selskapet.

Forvaltningsrevisjonen har vurdert personvern i relasjon til god informasjonssikkerhet, blant annet ved vurdering av etablerte sikkerhetstiltak, tilgangsstyring og segregering av data. BDO har ikke gjennomført en analyse av FARTT sitt arbeid opp mot personvernlovgivningen utover dette. Revisjonen har i hovedsak omfattet felles infrastruktur som driftes av IKT Fjellregionen IKS på vegne av kommunene. Revisjonen har ikke omfattet infrastruktur driftet av andre eksterne parter eller av eierkommunene selv.

Revisjonskriterier gir vurderingsgrunnlaget for hva revisjonen skal vurdere opp mot. Denne revisjonen er i hovedsak basert på Norsk Sikkerhetsmyndighet (NSMs) grunnprinsipper for IKT-sikkerhet 2.0. Dette er et sett med prinsipper for hvordan IKT-systemer bør sikres for å beskytte verdier og leveranser.

Rapporten gir en utdyping av hvilke revisjonskriterier det er vurdert mot.

Metodene som er brukt for å svare ut problemstillingene er intervjuer, dokumentgjennomganger, penetrasjonstest og selvstendige analyser.

Vurderingskriteriene om hvordan undersøkte forhold avviker fra revisjonskriteriene er kategorisert i : *svært stor grad, stor grad, noen grad eller om undersøkte forhold møter i stor grad revisjonskriteriene.*

Revisors problemstillinger med konklusjoner:

Det er utarbeidet 5 problemstillinger, og revisor har konkludert for hver av dem.

1. Styrer selskapet informasjonssikkerheten på en tilfredsstillende måte?
Undersøkte forholdene avviker i noen grad fra revisjonskriteriene. Det er et forbedringspotensial knyttet til definering av roller og ansvar knyttet til informasjonssikkerhetsarbeidet, og oppdatering av styrende dokumenter.
2. Blir sikkerhetsrisikoer identifisert og håndtert?
Undersøkte forhold avviker i stor grad fra revisjonskriteriene. Selskapet har kartlagt enheter og programvare som er i bruk, men innrullerte klienter i et forvaltningssystem først i 2023. Selskapet har kontroll på identiteter og tilganger på ansatte i kommunene, men det er et forbedringspotensial knyttet til gjestebrukere samt å begrense bruken av høyt privilegerte brukerkontoer. Kvaliteten på gjennomførte risiko- og sårbarhetsvurderinger vurderes å være svak.
3. Blir informasjon og informasjonssystemer beskyttet iht. beste praksis?
De undersøkte forhold avviker i stor grad fra revisjonskriteriene. Det er avdekket flere betydelige svakheter i IKT-arkitektur og konfigurering. Selskapet gjør heller ingen sikkerhetsrevisjoner av underleverandører eller test av gjenoppretting og disaster recovery. Rutinene knyttet til sikkerhetskopiering av virksomhetsdata for kommunene synes tilstrekkelig ivaretatt.
4. Hvordan oppdages avvik og mulige trusler mot virksomheten?
De undersøkte forhold avviker i noen grad fra revisjonskriteriene. Det er etablert rutiner for sikkerhetsovervåkning og sårbarhetsscanning, men disse omfatter ikke oppfølging av varsler utenfor normal arbeidstid. Videre vurderer revisjonen at FARTT ikke har spesifikk kompetanse for å vurdere og håndtere cyberhendelser på en forsvarlig måte. Det er ikke tidligere gjennomført inntrengingstester.

5. Bli hendelser håndtert på en tilfredsstillende måte?

De undersøkte forhold avviker i noen grad fra revisjonskriteriene. Selskapet har nylig revidert beredskapsplanverket, men handlingsplaner for utvalgte scenarier virker ikke å være ferdigstilt. Selskapet gjennomfører evalueringer etter øvelser og hendelser, men har ikke rutiner for å gjennomføre tekniske øvelser. Dette gjør selskapet sårbart i håndteringen av nye og ukjente hendelser, ref. erfaringer fra hendelsen som inntraff høsten 2022

Revisjonens anbefalinger:

1. Tydeliggjøre, beskrive og plassere det overordnede ansvaret for informasjonssikkerhet i FARTT.
2. Innføre standard herdeprofiler basert på beste praksis for PCer, servere og mobiltelefoner og innføre sikkerhetskonsfigureringer i Microsoft 365 og Azure AD i henhold til beste praksis.
3. Etablere rutiner for sikkerhetsrevisjoner basert på kritikalitet og risiko.
4. Tilknytte seg en leverandør med spesifikk kompetanse innen cybersikkerhet som kan bistå med vurdering og håndtering av varsler og/eller ved cyberhendelser.

Vurdering og konklusjon:

Revisjonen vurderer at FARTT har hatt et økende fokus på IT-sikkerhet, men at det gjenstår vesentlige forbedringer for å kunne stadfeste at FARTT har et tilfredsstillende IKT-sikkerhetsnivå. Gjennomgående for revisjonen er at FARTT har innført forbedringer det siste året, men at det fremdeles er en del avvik sett opp mot NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet og anerkjent beste praksis. Disse avvikene innebærer at FARTT og eierkommunene er sårbare for cyberangrep, og at det ved en større hendelse kan ta lengre tid enn nødvendig å oppdage angrepet, begrense og håndtere skadeomfanget, og gjenopprette systemene.

Revisjonens vurderinger er basert på disse hovedfunnene:

- Manglende definering av roller og ansvar knyttet til informasjonssikkerhetsarbeidet.
- Det er avdekket flere betydelige svakheter i IKT-arkitekturen og konfigureringen til FARTT.
- FARTT gjør ingen sikkerhetsrevisjoner av underleverandører.
- FARTT har ikke etablert rutiner for å gjennomføre tekniske øvelser. Dette gjør selskapet sårbart i håndteringen av nye og ukjente hendelser.

Sekretariatet er av den oppfatning at BDO AS har avgitt en ryddig og tydelig rapport i tråd med vedtatt prosjektbeskrivelse.

I kommunedirektørens høring kommer det frem at det er en stor grad av samhandling mellom selskapet og kommunes drift for IKT-sikkerheten. Derfor foreslås det at kommunedirektør og eierrepresentant i fellesskap rapporterer om gjennomførte tiltak. Det anbefales at kontrollutvalget slutter seg til rapporten og innstiller på revisors anbefalinger.

Kontrollutvalgets arbeidsform i kommende periode

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

35/23

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/325 - 4**Forslag til vedtak:**

Kontrollutvalget legger diskusjonen til grunn for det videre arbeidet i utvalget.

Saksopplysninger:

Kontrollutvalgets leder har bedt om å få fremlagt en sak der kontrollutvalgets medlemmer diskuterer hvordan utvalget skal legge opp sitt arbeid og hvordan utvalgets medlemmer skal holde seg orientert om kommunens virksomhet for å ivareta tilsynsoppgaven på en god måte. Det er særlig med bakgrunn i at kontrollutvalget skal være et upolitisk organ som jobber mot konsensus i sine vedtak.

Kontrollutvalget har tidligere hatt en sak som het "Eventuelt", hvor de kunne ta opp ulike saker til diskusjon. Sakslisten i offentlige organer skal inneholde bestemte saker, bl.a fordi sakene skal være forsvarlig utredet. Saken som tidligere het "Eventuelt" kan gjennomføres på andre måter, som for eksempel ved å ha en sak som heter "Aktuelle saker for utvalget". Hensikten med denne posten vil være å diskutere saker som kan være aktuelle for utvalget, slik at utvalget i vedtaket kan gjøre bestilling av en sak til påfølgende møter. Det bes om at kontrollutvalget diskuterer hvordan de ønsker dette.

I tillegg må utvalget altså diskutere hvordan de ønsker å legge opp sitt arbeid. Denne saken kan ses i sammenheng med årsplan for kontrollutvalget for 2024.

Sekretariatet foreslår her noen punkter i uprioritert rekkefølge, som det kan være aktuelt å diskutere:

- Kontakten/samspeillet med kommunestyret
- Kontakten med ordfører/rådmann
- Samspeillet i kontrollutvalget på møter, kontakt mellom møter
- Hvilken informasjon ønsker kontrollutvalget å få tilgang til, og i hvilken form?
- Hvordan håndtere henvendelser fra innbyggere og andre?
- Deltakelse på kurs og samlinger

Konklusjon:

Sekretariatet har i saksfremlegget pekt på noen områder som kan være av interesse å diskutere. Medlemmene har forskjellig bakgrunn og mulig også ulikt syn på hvordan tilsynsoppgaven skal løses. Dette gjør at en har alle muligheter til å få til gode diskusjoner om kontrollutvalgets arbeidsmåte og arbeidsoppgaver.

Årsplan og møteplan 2024

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

36/23

Saksbehandler Torill Bakken**Arkivkode** FE-033**Arkivsaknr** 23/325 - 5

Forslag til vedtak:

Årsplan for 2024 godkjennes.

Ordinære møter i kontrollutvalget i 2024 fastsettes slik:

- Mandag 15. januar – regional samling for Konsek Trøndelag sine utvalg i fjellregionen
- Torsdag 13. februar
- Tirsdag 14. mai
- Torsdag 11. juni
- Torsdag 8. oktober
- Torsdag 3. desember

Møtene starter kl. 13:00, og gjennomføres fortrinnsvis på møterom Kommunestyresalen i Alvdal kommunehus

Årsplanen oversendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg:

- Utkast årsplan 2024

Saksopplysninger:

Møter i kontrollutvalget holdes på de tidspunkt som er vedtatt av kontrollutvalget selv, eller når kontrollutvalgets leder finner det påkrevd, eller minst 1/3 av medlemmene krever det. Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører i henhold til kommuneloven §11-5. Det foreslås tre møter i første halvår og to i siste halvår.

Det er åpnet for at kontrollutvalget kan gjennomføre fjermøte dersom det er nødvendig. I hovedsak innkalles til fysiske møter.

Sekretariatet mener at kontrollutvalget har god erfaring med at revisor og innledere kan delta digitalt, og det åpnes for det det kan videreføres i 2024.

For å systematisere kontrollutvalgets arbeid så er det utarbeidet en årsplan som viser hvilken strategi kontrollutvalget har for gjennomføringen av egenkontrollen. Siden det er et nytt kontrollutvalg, så er arbeidet lagt opp i tråd med hvordan kontrollutvalget i Alvdal tidligere har arbeidet. Det legges opp til en gjennomgang av planen slik at utvalget kan tilpasse strategi og planlagte aktiviteter ut fra sine ønsker.

Utkastet må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Ut over planlagt aktivitet er det løpende vurderinger på behov for orienteringer, behandling av henvendelser og lignende.

Kontrollutvalgets møter har i 2023 vært holdt i Alvdal kommunehus, Kommunestyresalen, fortrinnsvis på tirsdager med møtestart kl. 13:00.
Dette er forsøkt å videreføre så langt det er mulig.



Alvdal kommune
Kontrollutvalget

Årsplan for 2024

Hovedmålene for kontrollutvalgets arbeid med strategi for oppgavegjennomføring.

Oversikt over hvilke kontroll- og tilsynsoppgaver som vil stå i fokus.

Vedtatt i kontrollutvalgets møte den 5. desember 2023, Sak xx/23



INNHOLDSFORTEGNELSE

INNLEDNING	3
1 KONTROLLUTVALGET	3
1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL	3
1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVARS OG ARBEIDSOMRÅDE	3
2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET	3
2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET	3
2.2 FJERNMØTER	4
2.3 REGNSKAPSREVISJON	4
2.4 FORVALTNINGSREVISJON	4
2.5 EIERSKAPSKONTROLL	4
2.6 RISIKO OG VESENTLIGHETSANALYSE	5
2.7 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL	5
2.8 ANDRE OPPGAVER	5
2.8.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE	5
2.8.2 BEFARING/BESØK	5
2.8.3 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET	6
2.8.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM	6
2.8.5 OPPFØLGING MED REVISORS ARBEID	6
2.8.6 OPPFØLGING AV SAKER	6
2.8.7 RAPPORTERING	6
2.8.8 SAMORDNING AV KONTROLL	6
3 ANNET	6
4 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2024	7
5 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2024	7
VEDLEGG - MØTEPLAN	8

INNLEDNING

Kommunestyret skal etter kommuneloven påse at kommunens virksomhet skjer innenfor rammene av lovverket og egne vedtak. Kommunestyret kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kan omgjøre vedtaket selv. Kommunestyret har også ansvaret for at de kommunale regnskaper blir revidert på betryggende måte.

For å gjennomføre disse kontrolloppgavene skal kommunestyret velge et kontrollutvalg. Jfr. kommunelovens (kompl.) § 23.1.

Den delen av den kommunale egenkontrollen som utøves av kontrollutvalget må ikke forveksles med kommunens internkontroll. Kommunens internkontroll er rådmannens ansvar.

1 KONTROLLUTVALGET

1.1 KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL

Kontrollutvalgets arbeid er regulert av:

- Kommunelovens (KL) § 23
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon i kommuner og fylkeskommuner

Kommunestyret kan i tillegg til de lovpålagte oppgaver og prosedyrer fastsette eget reglement for kontrollutvalget – som vil kunne gi nærmere regler for kontrollutvalget.

1.2 KONTROLLUTVALGETS ANSVARS OG ARBEIDSOMRÅDE

Kontrollutvalget er valgt for å ivareta kommunestyrets kontroll- og tilsynsansvar. Med unntak for kommunestyret selv, skal kontrollutvalget føre tilsyn og kontroll med hele den kommunale forvaltningen - inklusive de øvrige folkevalgte organer. Kontrollutvalgets arbeidsområde er derfor altomfattende.

En viktig del av kontrollutvalgets ansvar vil være å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte (regnskapsrevisjon), og at det blir ført kontroll med at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

Kontrollutvalget skal videre påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger knyttet til hvorvidt norsk lov og politiske vedtak etterleves, samt systematiske vurderinger av forvaltningens effektivitet, produktivitet og måloppnåelse (forvaltningsrevisjon). I tillegg skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper (eierskapskontroll).

Kontrollutvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer fattet i samsvar med delegert myndighet.

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

2.1 MØTER I KONTROLLUTVALGET

Møtene i kontrollutvalget er åpne. Møtene vil være lukket i saker/orienteringer der lov- og regelverk hjemler taushetsplikt og lukket dør.

Kommunens ordfører og kommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Det legges opp til 5 møter og ett virksomhetsbesøk i 2024, se vedlegg.

2.2 FJERNMØTER

Mulighet til fjernmøte anses som et godt og effektivt supplement, særlig med tanke på deltagelse for revisor for å kunne spare kostnader til reising. Ut fra forutsetningene legges det i hovedsak opp til fysiske møter for kontrollutvalget, men med mulighet for revisor til å delta digitalt.

2.3 REGNSKAPSREVISJON

Kontrollutvalget skal påse at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av loven og god kommunal revisjonsskikk. Kontrollutvalget skal følge opp eventuelle merknader og påpekninger fra revisor.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse til kommunestyret vedrørende kommunens årsregnskap og årsmelding før formannskapet avgir sin innstilling. Behandling av kommunens regnskap planlegges gjennomført 14. mai.

2.4 FORVALTNINGSREVISJON

Forvaltningsrevisjon er hjemlet i KL § 23.2, og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget skal i henhold til § 23.3 minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon.

Planen skal baseres på risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet (se 2.6), med sikte på å identifisere behovet for forvaltningsrevisjon på de ulike sektorer og virksomheter.

Plan for inneværende valgperiode bør utarbeides av kontrollutvalget i løpet av 1. halvår 2024, og skal vedtas i kommunestyret innen utgangen av 2024.

Vedtatt [plan i forrige valgperiode](#) gjelder ut 2024.

Det er Revisjon Midt-Norge SA som gjennomfører forvaltningsrevisjoner etter bestilling i fra kontrollutvalget.

Ved årsskifte pågår en forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i selskapet Aukrust AS

2.5 EIERSKAPSKONTROLL

Eierskapskontroll er hjemlet i KL § 23.4, og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

Kontrollutvalget skal i henhold til loven minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for eierskapskontroll. Planen skal være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering (se 2.6).

Plan for inneværende valgperiode skal vedtas i løpet 2024. Behovet for eierskapskontroll vurderes hvert år.

Vedtatt [plan i forrige valgperiode](#) gjelder ut 2024.

Det er Revisjon Midt-Norge SA som gjennomfører eierskapskontroller etter bestilling i fra kontrollutvalget.

2.6 RISIKO OG VESENTLIGHETSANALYSE

I henhold til Kommuneloven §23-3 og Forskrift om kontrollutvalg og revisjon, §§ 4 og 5, skal kontrollutvalget utarbeide plan for forvaltningsrevisjon, som endelig vedtas av kommunestyret. Planene skal utarbeides minimum en gang i løpet av valgperioden, og senest i løpet av første året i valgperioden.

Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontrollutvalget skal i årets første møte bestille analyse som skal benyttes for arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for ny valgperiode.

2.7 FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL

I kommuneloven § 24-9 er regnskapsrevisor gitt en ny oppgave – Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Loven forutsetter en uttalelse på utført arbeid med såkalt moderat sikkerhet og er definert nærmere i normer for god kommunal revisjonsskikk.

Basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering skal det innhentes tilstrekkelig informasjon for ett eller et fåtall områder, hvor det skal vurderes om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak. Revisor skal rapportere til kontrollutvalget om resultatet av kontrollene.

Revisor skal basere sin oppgave på en risiko- og vesentlighetsvurdering og skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget på resultatet av denne kontrollen. Kommunedirektøren skal ha kopi av rapporten.

2.8 ANDRE OPPGAVER

Kontrollutvalget kan til enhver tid ta opp saker som ligger innenfor dets ansvars- og kompetanseområde.

2.8.1 ORIENTERING FRA POLITISK OG ADMINISTRATIV LEDELSE

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene, jfr. KL § 23.2. Ved behov for ytterligere saksopplysninger, kan kontrollutvalget også innkalle kommunedirektøren i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Administrativ ledelse bør normalt være til stedet ved kontrollutvalgets møte når regnskap og årsberetning for foregående år skal behandles.

2.8.2 BEFARING/BESØK

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen, og for at ansatte i kommunen skal bli kjent med kontrollutvalget, kan utvalget besøke ulike kommunale virksomheter. Dette kan også inkludere kommunale foretak og selskap. Alvdal kontrollutvalg vedtok prosedyrer for virksomhetsbesøk 14.02.17 – sak 06/17.

Initiering av virksomhetsbesøk i 2024 gjøres i første møte i 2024.

2.8.3 BESTILLING FRA KOMMUNESTYRET

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget ser positivt på bestillinger fra kommunestyret mht. saker og prosjekter kommunestyret ønsker at kontrollutvalget skal følge spesielt opp.

2.8.4 HENVENDELSER FRA PUBLIKUM

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er imidlertid ikke et klageorgan og har ikke avgjørelsesmyndighet på forvaltningsområdet.

Kontrollutvalget avgjør selv i hvilken form og grad henvendelser fra publikum skal følges opp.

2.8.5 OPPFØLGING MED REVISORS ARBEID

Kontrollutvalget er pålagt å holde seg orientert om revisors arbeid, og skal bl.a. påse revisjonsarbeidet utføres i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Denne oppgaven blir ivaretatt med jevnlig orienteringer fra revisor. Oppgaven ivaretas også ved behandling av uavhengighetserklæringer, åpenhetsrapport og kvalitetsrapporter i fra NKRF. Revisor er ved behov tilstede i utvalgets møter enten fysisk eller digitalt.

2.8.6 OPPFØLGING AV SAKER

Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner, revisjonsrapporter og eierskapskontroller blir fulgt opp. Oppfølging foregår jevnlig og ved behov.

Kontrollutvalget kan gå gjennom oppfølgingen av egne saker etter behov.

2.8.7 RAPPORTERING

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret om sin virksomhet.

Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og eierskapskontroller videresendes kommunestyret til endelig behandling.

2.8.8 SAMORDNING AV KONTROLL

Kravet til samordning av tilsyn og egenkontroll er forsterket i ny kommunelov. Endringen i kommuneloven medfører at statlige etater og kommuner må ha et tettere samarbeid. Dette for at forvaltningsrevisjoner og tilsyn sees i sammenheng for felles læring og utvikling av tjenester. Kommuneloven sier også at det statlige tilsynet skal ta hensyn til relevante forvaltningsrevisjoner og vurdere den samlede tilsynsmengden i kommunen. Sekretariatet sørger for å legge inn forvaltningsrevisjoner i den nasjonale tilsynskalenderen. Kontrollutvalget går fortløpende igjennom tilsyn gjennomført av statsforvalteren.

3 ANNET

Det er viktig at kontrollutvalget er gitt ressurser til å kunne holde seg oppdatert på sine arbeidsområder og med det kunne delta på kurs og konferanser som arrangeres både lokalt og nasjonalt.

Følgende konferanse bør prioriteres:

- Regional konferanse i regi av Konsek i januar 2024 (Røros)

Følgende konferanser bør vurderes:

- NKRF's kontrollutvalgskonferanse i februar 2024 (Gardermoen)
- Forum For Kontroll og Tilsyn 's kontrollutvalgskonferanse i juni 2024. (Gardermoen)

4 KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT 2024

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet, [jf. sak 26/23](#), 3. oktober. Kontrollutvalgets egen aktivitet, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester inngår i budsjettet.

Budsjett for 2025 ble behandlet i kontrollutvalgets møte 3. oktober 2024. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

5 PLAN FOR MØTEVIRKSOMHETEN I 2024

Se vedlegget for kontrollutvalgets møteplan. Denne gir en oversikt over behandling av faste saker.

Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endringer i planen og evt. gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt.

Endring av møteplan kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

VEDLEGG - MØTEPLAN

Temaer til behandling 2024	des.-23	15. jan	13. febr	14.mai	11.juni	8.okt	3. des
Initiering av virksomhetsbesøk			x				
Bestilling av prosjektplan risiko og vesentlighetsvurdering (ROV)			x				
Uavhengighetserklæring i fra revisjonen	x						x
Status revisjonsarbeidet og revisjonsstrategi, orientering fra revisjonen	x						x
Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2025-2028					x		
Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen						x	
Kontrollutvalgets årsmelding 2023			x				
Planlagte orienteringer fra administrasjonen	regnskap			x			
- ved behov							
Dialogmøte ordfører – ved behov							
Uttalelsene til årsregnskap/årsmelding 2023				x			
Behandling av forvaltningsrevisjonsrapport (ved behov)							
Kontrollutvalgets årsplan/møteplan for 2025							x
Budsjett for kontroll og tilsynsarbeidet 2025						x	
Virksomhetsbesøk, planlegging				x			
Virksomhetsbesøk, gjennomføring					x		
Gjennomgang av tilsynsrapporter statsforvalteren (fortløpende)							
Innføring i kontrollutvalgsarbeid	x						
Regional konferanse		x					

Datoer for kurs

Regionalt kurs	15. januar	Røros	BØR PRIORITERES!
KU-konferansen NKRF	31.januar - 1. februar	Gardermoen	
Fagkonferansen FKT	4. - 5. juni	Gardermoen	
Kontrollutvalgslederskolen FKT, del 1	17. november	Digital	
Kontrollutvalgslederskolen FKT, del 2	5. - 6. februar	Gardermoen	

Referatsaker

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

37/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/468 - 2

Forslag til vedtak:

Referatsakene presentert i møte 5. desember tas til orientering.

Vedlegg:

- Protokoll fra årsmøte 25.10.2023 RMN
- Kravet om kjønnsmessig balanse gjelder formannskapet som helhet
- Lurer du på om du er inhabil - dette bør du vite
- Forvaltningskontroll jordbruk 2023 - Alvdal og Tynset
- Ordfører må sette alle innkomne innbyggerforslag på saklisten
- Invitasjon regionsamlinger 2024

Saksopplysninger:

Sekretariatet vil presentere følgende dokumenter som referatsaker:

1. Revisjon Midt-Norge hadde årsmøte 25.10.23. Protokoll er vedlagt.
2. Artikkel i Kommunal Rapport om kjønnsmessig balanse
3. Artikkel i kommunal Rapport om habilitet/inhabilitet
4. Statsforvalteren har gjennomført forvaltningskontroll i jordbruket- Alvdal og Tynset
5. Artikkel i Kommunal Rapport om innbyggerforslag
6. Invitasjon til regionsamling for kontrollutvalgene

MØTEPROTOKOLL

Årsmøte Revisjon Midt-Norge SA

Tid: 25.oktober 2023 kl 08:30-09:30

Sted: Teams

Åpning av møtet:

Leder av årsmøtet, Stian Brekkvassmo, Namsskogan kommune, ønsket velkommen til møtet og registrering av oppmøte ble godkjent.

Følgende møtte;

Kommune	Representant	Vararepresentant
Alvdal kommune	Mona Murud	
Bindal kommune	Britt Helstad	
Brønnøy kommune	Rune Andre Moe	
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås fra kl 09:00	
Folldal kommune	Kristin Langtjernet til kl 09:15	
Frosta kommune	Frode Revhaug	
Frøya kommune	Kristin Furunes Strømskag	
Grane kommune	Ellen Schjølberg	
Grong kommune	Ann-Jeanette Klinkenberg	
Hattfjelldal kommune	Sølvi Andersen	
Heim kommune	Geir Rostad	
Herøy kommune		Einar Martin Nordnes
Hitra kommune	Björg Reitan Bjørgvik	
Holtålen kommune	Arve Hitterdal	
Inderøy kommune	Unn Elisabeth Trondstad Kristiansen	
Leka kommune		Marianne Hoff
Levanger kommune	Anita Ravlo Sand til kl 09:25	
Lierne kommune	Tor E Inderdahl	
Malvik kommune		Jan Inge Hov
Melhus kommune	Einar Gimse-Syrstad	
Meråker kommune	Kjersti Kjenes	
Namsos kommune	Frode Båtnes	
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	
Nærøysund kommune		Terje Settenøy
Oppdal kommune	Geir Arild Espnes	
Orkland kommune	Knut Even Wormdal	
Os kommune	Runa Finborud	
Osen kommune	Håvard Strand	
Rørøskommune	Isak Veierud Busch	
Røyrvik kommune	Kennet Tømmermo Reitan	
Selbu kommune	Tanja Fuglem	
Skaun kommune	Gunn Iversen Stokke	
Snåsa kommune	Arnt Einar Bardal	
Steinkjer kommune		Stein Erik Aalberg
Stjørdal kommune	Nelly Anita Lian	
Sømna kommune	Hans Gunnar Holand	
Tolga kommune		Knut Sagbakken
Træna kommune	Trond Vegard Sletten	
Tydal kommune	Jens Arne Kvello	
Vefsn kommune	Magnus Myrvold	
Verdal kommune	Pål Sverre Fikse	
Ørland kommune		Ole Kristian Strand
Åfjord kommune	Erling Iversen til kl 09:00	Kaja Hovde Bye fra kl 09:00

Forfall:

Kommune

Overhalla kommune

Representant

Hege Saugen

Vararepresentant

Johan Tetlien Sellæg
Siv Åse Strømhylden

Møtte ikke:

Kommune

Alstahaug kommune
Dønna kommune
Høylandet kommune

Representant

Peter Talseth
Nils Olav Jenssen
Hege Nordheim-Viken

Vararepresentant

Hanne Benedikte Wiig
Trine Hjortdahl
Jo Arne Kjølglum
Rune Kristian Grongstad
Sverre Lilleberre
Mona Hellesø
Rita Rosendal
Tommy Tørring
Knut Ola Vang
Sten Rino Bonsaksen
Bjørn Egil Enge
Marit Bjerkås
Tove Eivindsen
Hilde Sprækenhus
Torhild Haugann

Indre Fosen kommune
Leirfjord kommune
Midtre Gauldal kommune
Rennebu kommune
Trøndelag fylkeskommune
Vega kommune
Vevelstad kommune

Bjørnar Buhaug
Ivan Haugland
Sivert Moen
Ola Øie
Steinar Aspli
Andre Møller
Lillian Solvang

Årsmøtet hadde 43 medlemmer med 95 stemmer av 124.

Styret:

Hans S.U.Wendelbo
Elin Rodum Agdestein
Anne Birgitte S.Sklet
Oddvar Fossum
Torbjørn Måsøval
Arve Gausen
Merete Montero

styreleder
nestleder
styremedlem
styremedlem
styremedlem
styremedlem
observatør

Andre:

Arnt Haugan
Unni Romstad

daglig leder Revisjon Midt-Norge SA
ass.daglig leder Revisjon Midt-Norge SA

Jan A Sivertsgård

Ordfører Holtålen kommune som tilhører

Rådgiver(e):

Kommune

Representant

Saksliste:

SAK 7/23 GODKJENNING AV INNKALLING

Varsel om dato for årsmøtet ble sendt den 11.09.2023, sakliste ble sendt eierkommunene den 28.09 2023 og møtebok den 13.10.2023.

Vedtak (enstemmig):
Innkallingen godkjennes.

SAK 8/23 VALG AV REFERENT OG TO TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLLEN

Forslag fremmet i møtet:

Referent: Unni Romstad
Underskrift protokoll: Sølvi Andersen, Hattfjelldal kommune
Erling Iversen, Åfjord kommune

Vedtak (enstemmig):
Forslag fremmet i møtet vedtatt

SAK 9/23 GODKJENNING AV SAKSLISTE

Innkalling og saksliste utsendt på forhånd.

Vedtak (enstemmig):
Sakslisten godkjennes

SAK 10/23 ORIENTERING FRA STYRELEDER OG DAGLIG LEDER

Vedtak (enstemmig):
Årsmøtet tar orienteringen til etterretning

▼ Behandling i årsmøte 25.10.2023

Saker nevnt fra styreleder:

- Kort oppsummering av bakgrunnen for at Revisjon Midt-Norge SA ble dannet og utviklingen fram til i dag.
- Revisjon Midt-Norge SA er en kompetansebedrift. Selskapet har inngående kjennskap til kommunene, har best kompetanse innenfor kommunal revisjon. RMN scorer godt i benchmarking og er konkurransedyktig i markedet
- Økonomi:
 - Stordriftsfordeler og digitalisering har gitt gevinst for eierne

- Bevisst bruk av opptjent egenkapital har gitt økonomisk fordel for eierne. For å opprettholde nødvendig buffer må nå utvikling av honorar harmoniseres med selskapets kostnadsutvikling og prisutvikling i samfunnet generelt.
- Selskapet ønsker hele tiden å utvikle seg og bli bedre. Det ligger kvalitet i selskapet, og vi er stolte av selskapet.
- Revisjon Midt-Norge SA innfrir samfunnsoppdraget som eierne har gitt selskapet.

Daglig leder orienterte om:

- Kort orientering om antall ansatte, eiere og kontorstruktur. Nye eierrepresentanter vil få tilsendt ytterligere informasjon om selskapet
- Selskapet er Norges største revisjonsselskap når det gjelder revisjon av kommuner, og har et av de største kompetansemiljøene innenfor kommunal revisjon
- Økonomi:
 - Selskapet har levert på eiersignal om lavere utvikling av honorarer enn kommunal deflator. Selskapet har brukt av egenkapitalen de siste årene og den er i dag på samme nivå som på fusjonstidspunktet.
 - Har tatt grep for å øke inntektene, og har levert tjenester til andre revisjonsselskaper uten at dette går ut over eierkommunenenes ressurser.
 - Å kunne levere tjenester til eksterne vil gi en mer robust økonomi; noe som er positivt både for selskapet og eier. Det gir også et enda bedre fagmiljø.
 - Det er nødvendig med en økonomisk buffer for at selskapet skal kunne være offensivt og utvikle seg
- Ny strategi vil bli lagt fram for årsmøtet april 2024 og gir eiere en mulighet til å påvirke strategiske valg for selskapet

SAK 11/23 BUDSJETT 2024 OG ØKONOMIPLAN 2024-2027

Vedtak (enstemmig):

Årsmøtet vedtar framlagt forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

SAK 12/23 VALG TIL STYRET, MØTELEDER MED VARA TIL ÅRSMØTET OG VALGKOMITE

Vedtak (enstemmig):

Som styremedlemmer velges:

Hans S.U.Wendelbo, Røros (2 år)
Torbjørn Måsøval, Frøya (2 år)

Som leder av styret velges:

Hans S.U.Wendelbo, Røros (1 år)

Som nestleder i styret velges:

Elin Agdestein, Steinkjer (1 år)

Som vararepresentanter til styret velges:

- 1.vara: Trude Holm, Verdal (2 år)
- 2.vara: ikke på valg
- 3.vara: Bente Estil, Lierne (2 år)
- 4.vara: Nils Olav Jenssen, Dønna (2 år)

Som valgkomité velges:

Tor Erling Inderdahl, leder, Lierne (4 år)
Kristin Furunes Strømskag, Frøya (4 år)
Sølvi Andersen, Hattfjelldal (4 år)

Som møteleder årsmøtet velges:
Siv Therese Aglen, Brønnøy kommune (4 år)

Som vara for møteleder velges:

Frode Revhaug, Frosta (4 år)

Protokolltilførsel:

Selskapets vedtekter sier ikke noe om valgkomiteens oppgave når det gjelder valg av ny valgkomite. Dette bør tas inn.

▼ Behandling i årsmøte 25.10.2023

Leder i valgkomiteen, Berit Hundåla orienterte om valgkomiteens arbeid. Valgkomiteen er kjent med at kjønnsbalansen i styret ikke er i tråd med selskapets vedtekter.

Forslag i møtet:
Kjersti Kjenes, Meråker kommune foreslår Frode Revhaug, Frosta kommune, som vara til møteleder til årsmøtet.

Årsmøtet voterte over valgkomiteens innstilling og forslag fremmet i møtet samtidig.

SAK 13/23 GODTGJØRING TIL STYRET I REVISJON MIDT-NORGE SA

Vedtak (enstemmig):

Alle godtgjøringer økes med 5 %

▼ Behandling i årsmøte 25.10.2023

Leder i valgkomiteen, Berit Hundåla orienterte om valgkomiteens innstilling

Sølvi Andersen

Erling Iversen

Stian Brekkvassmo, årsmøtets
leder

Rett avskrift:
Unni Romstad

Utskrift sendt: Medlemskommunene

Protokoll årsmøte RMN SA

Signers:

<i>Name</i>	<i>Method</i>	<i>Date</i>
Iversen, Erling	BANKID	2023-10-27 16:42
Brekkvassmo, Stian	BANKID	2023-10-28 00:15
Romstad, Unni	BANKID_MOBILE	2023-10-27 15:18
Andersen, Sølvi	BANKID	2023-10-30 08:17



This document package contains:

- Closing page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.



This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Styrets sak 34/23					
Årsmøtets sak 11/23					
	Tekst	Økonomiplan	Budsjett 2024	Budsjett 2023	Regnskap 31.12.2022
3010	Honorar andre oppdrag	- 7 012 000	- 7 012 000	-5 375 000	-3 573 918
3110	Revisjonshonorar kommune	- 48 382 000	- 48 382 000	-45 192 000	-43 437 000
	Mersalg				-217 727
	Eksterne	- 220 000	- 220 000		
3120	Avgiftsfritt salg		-		
3702	Refusjon NKRF		- 100 000	-100 000	-118 075
3703	Fagdag		- 110 000	-110 000	-190 980
3704	Refusjon andre				-384 213
3705	Betaling ansatte vedr mobil				
3900	Andre driftsinntekter	- 610 000			-91 573
5800	Refusjon sykepenger		- 400 000	-400 000	-612 806
5810	Refusjon fødselspenger		-		-609 917
	Sum inntekter	- 56 224 000	- 56 224 000	-51 177 000	-49 236 209
	Sum lønnskostnader	46 616 899	46 616 899	43 431 000	43 244 497
	Sum honorar styret og repskap	317 000	317 000	280 000	276 125
	Sum andre personalkostnader	1 824 600	1 824 600	1 746 000	1 119 836
	TOTAL Sum personalkostnader	48 758 499	48 758 499	45 457 000	44 640 458
	Sum kontorlokaler		4 028 458	3 627 700	3 507 041
	Sum Leie maskiner + software IKT		1 286 350	1 103 200	961 777
	Sum inventar og utstyr		125 000	150 000	261 880
	Sum Eksterne honorar		577 900	615 000	577 759
	Sum kontorrekvisita		260 000	280 000	256 766
	Sum telefon og nettportaler		324 000	470 000	373 150
	Sum Reise- og diettkostnader		1 875 000	1 795 000	2 098 078
	Sum Reklame og markedsføring		150 000	250 000	654 418
	Sum kontingenter		593 000	513 400	558 451
	Sum andre kostnader		88 000	85 000	78 583
7810	Ordinære avskrivninger		500 000	500 000	473 521
	Sum TOTALE driftskostnader	9 807 708	9 807 708	9 389 800	9 801 424
	Total sum kostnader	58 566 206	58 566 206	54 846 800	54 441 882
	Driftsresultat	2 342 206	2 342 206	3 669 800	5 205 673
8040	Renteinntekter, bank	- 200 000	- 200 000	200 000	200 505
8090	Bruk av fond	- 2 142 206	- 2 142 206	3 469 800	-5 005 168
	Sum finans	- 2 342 206	- 2 342 206	3 669 800	-5 205 673
	Resultat etter finans	0	0	0	0
8980	Avsatt til fri egenkapital				
8981	Avsetning overskudd				

Kravet om kjønnsmessig balanse gjelder formannskapet som helhet

Kommunal Rapport 25.09.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Når formannskapet skal velges ved avtalevalg, har ett parti bare kvinner på lista, de andre har ingen. Er det lov?

SPØRSMÅL: Ved valg til formannskap i vår kommune har partiene blitt enige om å gjennomføre dette som avtalevalg. Ved dette ønsker tre av partiene å stille felles liste med henholdsvis tre og to av listens medlemmer fra disse i formannskapet, mens den tredje samarbeidspartneren får første varamedlem for denne listen.

Det største partiet av disse tre ønsker å stille med tre kvinner på listen til formannskapet, det nest største med to menn. De to partiene som ikke er med i dette listesamarbeidet, stiller med én mann hver.

Spørsmålet er om dette er lovlig når en gjennomfører det som avtalevalg.

SVAR: [Kommuneloven § 7-7](#) krever at ved avtalevalg skal det angis i innstillingen «hvilket parti eller hvilken gruppe medlemmene representerer», og eventuelt «varamedlemmer for hvert parti eller gruppe».

Første spørsmål blir da om det utelukker at det settes opp en felles liste varamedlemmer for to eller flere partier eller grupper som er representert i kommunestyret. Eller om det er adgang for to eller flere partier eller grupper her til å «stille felles liste» ved dette valget, og da med felles liste over varamedlemmer.

Dette har ingen betydning for valget av medlemmer til organet, det skjer under ett for alle medlemmer slik det er avtalt i innstillingen. Men det vil være avgjørende hvor hvilket varamedlem som skal innkalles ved forfall av et av de faste medlemmene; om det er første varamedlem på den felles listen for varamedlemmer for de samarbeidende partiene, eller om det er første av varamedlemmene fra det av det parti eller gruppe som det medlem som har forfall, tilhører.

Lovens ordlyd gir ikke noe sikkert svar på dette, men det er vanskelig å se at det er noen avgjørende grunn til at ikke det skulle være lovlig å lage en slik felles liste over medlemmer og varamedlemmer.

Ved forholdsvalg etter [kommunelovens § 7-5](#) har vi (første avsnitt, siste setning) en bestemmelse om «en fellesliste som utgår fra flere partier eller grupper», og det er da naturlig å lese § 7-7 slik at det også er adgang til å etablere en slik «fellesliste» ved avtalevalg. Det må da komme til uttrykk ved at de partier eller grupper som samarbeider, viser dette ved en felles betegnelse for den gruppe disse representerer, og at det samme gjøres på en felles liste over varamedlemmer.

Ved avtalevalg er krav om kjønnsmessig balanse rettet mot organet som helhet. Dette må ivaretas ved sammensetningen av medlemmer i innstillingen. Ved avtalevalg til formannskapet gjelder det så langt det finnes medlemmer av det underrepresenterte kjønn i kommunestyret, uavhengig av partilknytning.

Dette må altså løses i fellesskap ved utforming av listen i innstillingen til avtalevalget. Noe tilsvarende krav gjelder ikke for listen over varamedlemmer. Disse rykker inn i nummerrekkefølge ved forfall i den gruppe de tilhører ved dette valget.

I det eksemplet du viser her, vil tre av sju formannskapsmedlemmer være kvinner. Lovens krav om kjønnsmessig balanse ved avtalevalg vil da være oppfylt, selv om ingen av de to samarbeidende partiene har grupper som ville vært lovlige ved forholdsvalg.

Lurer du på om du er inhabil? Dette bør du vite

Kommunal Rapport 03.10.2023

Det er ikke farlig å være inhabil som politiker, men det blir feil hvis du ikke opplyser om det.

Habilitetssaker i rikspolitikken de siste månedene har satt habilitet for politikere på dagsordenen. Også lokal- og fylkestingspolitikere må forholde seg til habilitetsregler, og de fleste kommuner og fylker har greie regler for dette. Er du ny i kommunestyret eller fylkestinget, er habilitetsregler noe du må sette deg inn i.

Inhabilitet eller ugildhet innebærer at det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til en persons upartiskhet. Slike omstendigheter kan være slektskap til den saken gjelder eller økonomiske interesser i utfallet av saken. Hvis man er inhabil, skal man ikke delta i behandling av saken.

«Når kan jeg være inhabil?»

Fagsjef for Folkevalgtprogrammet i KS, Dag-Henrik Sandbakken, forteller i Kommunal Rapports podkast Kontrollutvalget, om hvordan man går fram når man skal få sin habilitet vurdert. Det starter med at den enkelte representant selv skjønner at «nå kommer en sak der jeg kan være inhabil».

1. Når du får saker til behandling må du spørre deg selv: Er det noe ved denne saken som gjør at man kan stille spørsmål ved min habilitet? Hvis du er i tvil, meld ifra til ordfører i god tid før møtet, så ordfører kan få administrasjonen til å vurdere habiliteten din. Husk å gi alle nødvendige opplysninger.
2. Når du kommer til møtet og saken åpnes, ber du om ordet, går på talerstolen og forklarer situasjonen. Eksempel: Min ektefelle har økonomiske interesser i denne saken. Så trer du til side mens kollegiet behandler saken om din habilitet. Ordfører vil ofte komme med en tilråding. Hen vil kanskje si at jeg råder kommunestyret å erklære representanten for inhabil. Så stemmes det. Noen ganger er det kanskje også en liten debatt hvis det er uenighet.
3. Dersom kommunestyret eller fylkestinget har bestemt at du er inhabil, får du ikke delta i behandlingen av saken. Da må du fratre, og sette deg bak i rommet eller på siden. Du trenger ikke å forlate rommet.
4. Når dette er godt forberedt, har man ofte innkalt vara som tar plass i behandlingen av saken.

Tren habilitetsmuskelen

I KS' folkevalgtprogram, som er en slags politikeropplæring, brukes det mye tid på dette temaet. Det blir brukt eksempler, og man trener rett og slett opp habilitetsmuskelen.

Fagsjef for Folkevalgtprogrammet i KS, Dag-Henrik Sandbakken, mener det er lurt å trene på habilitetseksempler.

Dersom man har vært med på å behandle en sak og har vært inhabil, kan vedtaket bli ugyldig. Vedtaket kan klages inn til lovlighetskontroll hos Statsforvalteren og departementet.

– Det er viktig at habilitetsreglene ikke er et bekvemmelighetsflagg. Du skal ikke be om å bli erklært inhabil fordi saken blir litt vanskelig for deg, eller at det blir litt for nært med naboer, bekjente eller kollegaer, sier Sandbakken.

Engasjement fører heller ikke til inhabilitet. Om du har snakket varmt for en sak fra talerstolen i kommunestyret, drevet en Facebook-gruppe for en sak, gått i demonstrasjonstog for den samme saken, er du ikke inhabil når saken kommer til kommunestyret. Et eksempel på dette er en utbygging du er veldig imot, og som du har engasjert deg for å stoppe.

Av og til vedtar kommunestyret at en representant er inhabil for å være på den sikre siden. Et eksempel er fra Indre Østfold, der en representant hadde et nært vennskap til en utbygger. Han kunne vært habil, men meldte seg inhabil for unngå unødige spekulasjoner.

Aksjer og folkevalgte

Å eie aksjer som folkevalgt, er en tematikk som er blitt mye diskutert etter oppmerksomheten rundt Erna Solbergs ektefelle Sindre Finnes' aksjekjøp. Det er fullt mulig for alle å handle aksjer selv om man sitter i et kommunestyre eller fylkesting. Og det er ikke like problematisk som for rikspolitikere og særlig regjeringsmedlemmer, påpeker Sandbakken.

– Men kjøper du aksjer i et lokalt selskap, må du passe på dersom det kommer en sak til kommunestyret eller fylkestinget som omhandler det selskapet, sier Sandbakken.

Dette lurur de fleste på

Kommunal Rapport har spurt to ordførere om hvordan de håndterer habilitet. Høyre-ordfører Beate Skretting i Grimstad sier den vanligste årsaken til at politikere vil ha sin habilitet vurdert, er at man har verv som, for eksempel som styremedlem, eller er ansatt i det firmaet en aktuell sak angår.

– Noen ganger vurderes også habilitet når det gjelder nært vennskap eller andre relasjoner, sier Skretting.

Ordfører Beate Skretting (H) i Grimstad i Agder har selv vært inhabil på grunn av mannens styreverv.

Senterparti-ordfører Ida Stuberg i Inderøy nevner også styreverv som én av de vanligste årsakene til at folk vil ha sin habilitet vurdert.

– Den vanligste årsaken tror jeg må være når det er snakk om økonomiske tilskudd til diverse lag og foreninger der lokalpolitikere er medlemmer av styret i organisasjonen. Det kan for eksempel være styremedlem i et idrettslag som har søkt om økonomisk tilskudd til snøscooter eller lignende, sier hun.

Skretting sier at noen avgjørelser kan være vanskeligere enn andre.

– Det kan være vanskelig å vurdere habilitet når det gjelder relasjoner og nære vennskap som ikke faller inn under noen automatiske habilitetsregler i forvaltningsloven, men som er mer skjønsmessig vurdering av såkalt særegne forhold, sier hun.

De to ordførerne opplever ikke habilitetshåndteringen som generelt problematisk.

– Vi har stor bevissthet rundt dette, og det gjøres gode vurderinger av jurist når habilitetsspørsmål reises, sier Skretting.

– Lokalpolitikere er engasjerte folk og har tillitsverv ved siden av politikken. Min opplevelse er at kommunestyrets representanter er observante på å stille spørsmål når det oppstår forhold som krever habilitetsvurdering, sier Stuberg.

Ordførerne har vært inhabile

Skretting var inhabil i en sak om et idrettslag der mannen hennes var nestleder i klubben.

– Jeg stilte spørsmål om min habilitet i forkant av møtet, kommunestyret vurderte habilitetsspørsmålet, og saken ble behandlet uten at jeg deltok, sier hun.

Stuberg har også vært inhabil. Et eksempel var ved behandling av en sak om et samfunnshus hvor broren hennes var styreleder. Styret hadde søkt om fondsmidler til bolystiltak. Stuberg trådte til side mens saken ble behandlet.

– Et annet eksempel er at jeg er styreleder i Oi! trøndersk mat og drikke. Dette selskapet har gjennomført arbeidet med å revidere trøndersk matmanifest. Da Inderøy kommune skulle behandle saken politisk om kommunen også skulle tiltre det reviderte matmanifestet, ba jeg kommunestyret vurdere min habilitet, og trådte til side. Jeg ble erklært inhabil og deltok ikke i behandling av saken, sier Stuberg.



ALVDAL KOMMUNE
Gjelen 3
2560 ALVDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
John-Ludvik Dalseg, 61 26 61 48

Avslutte forvaltningskontroll jordbruk 2023 - Alvdal og Tynset

Vi viser til deres brev av 25.05.2023 og 30.06.2023 der dere har dokumentert hvordan dere har lukket de avvikene Statsforvalteren hadde ført opp i rapporten.

Statsforvalteren tar tilbakemeldinga til etterretning og vil med dette bekrefte at vi avslutter forvaltningskontrollen av Alvdal og Tynset kommuner.

Vi takker for samarbeidet.

Med hilsen

Øyvind Gotehus (e.f.)
avdelingsdirektør

John-Ludvik Dalseg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

TYNSET KOMMUNE

Torvgata 1

2500

TYNSET



Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Vår ref.	Deres ref.	Saksbehandler	Dato
23/10068 - 2	cdb39b6f-3089-4314- b754-fe0dc6efc0c1	Mariann Totlund	30.06.2023

Forvaltningskontroll - oversendelse av Rutinebeskrivelse sykdomsavløsning

I henhold til rapport- forvaltningskontroll 2023 Alvdal og Tynset kommuner, og frist om rapportering til Statsforvalteren om lukking av avvik innen 30.06.23 sender landbrukskontoret inn ny rutinebeskrivelse for sykdomsavløsning i henhold til brev 15.06.2023, REF 2023/2095.

Med hilsen

Mariann Totlund
Enhetsleder landbruk og miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg:
Rutinebeskrivelse sykdomsavløsning Alvdal og Tynset pr 30 juni 2023



Alvdal kommune

Saksbehandler, innvalgstelefon

John-Ludvik Dalseg, 61 26 61 48

Rapport - forvaltningskontroll 2023 Alvdal og Tynset kommuner

Statsforvalteren har gjennomført forvaltningskontroll av kommunene Alvdal og Tynset. Kontrolltema var kontroll og vanlig jordbruksproduksjon med fokus på rettssikkerhet og likebehandling. Det var system og rutiner for ordningene produksjonstilskudd, PT, regionalt miljøtilskudd, RMP, og sjukdomsavløsning, SA, som var ettergått.

Vi sender nå over endelig rapport og takker for samarbeidet.

Kommunen har frist til 30.06.2023 med å rapportere til Statsforvalteren om lukking av avvik.

Vi takker også for tilbakemelding, datert 30.05.2023, på foreløpig rapport, og ønsker å kommentere noe.

I avvik nr 1 i rapporten tar vi inn ordet *synliggjøre* for å presisere bedre.

For RMP har vi forståelse for at det er mange og til dels kompliserte ordninger, både for søker og saksbehandler. Vi oppfatter at det er forskjell i nivå for «akseptabel feilmargin» mellom kommunen og Statsforvalteren. Det er en travel periode for kommunen for å få gjennomført saksbehandlingen av både produksjonstilskudd og regionalt miljøtilskudd innen fristene. Vi forstår at tidspresset er stort, men det er opp til ledelsen i kommunen å bemanne og organisere landbrukskontoret på en slik måte at drifta blir gjennomført på en god måte. Statsforvalteren har kanskje en strengere tolking av regelverket og større krav til presisjonen i søknaden enn det landbrukskontoret har brukt. Statsforvalteren støtter seg til gjeldende regelverk og bruker det, på den måten prøver vi å oppnå likebehandling.

Vi ser at landbrukskontoret er godt i gang med videre arbeid med forvaltningskontrollen og forbedringer. Konkret så ønsker vi å få tilsendt ny rutinebeskrivelse for sjukdomsavløsning i forbindelse med lukking av avvikene.

Vi noterer innspillene som dere kommer med i e-post datert 30.05.2023. Vi tar de med og vil formidle det til våre overordna, f.eks. Landbruksdirektoratet. Noen stikkord er arealkontroll etter 30. oktober er vanskelig, tilgang til husdyrregisteret for søker under søknadsprosessen, streng



praktisering av regelverk fra Landbruksdirektoratet og Statsforvalter og at RMP ordninga er komplisert.

Med hilsen

Haavard Elstrand (e.f.)
miljø- og landbruksdirektør

Øyvind Gotehus
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Rapport Alvdal og Tynset

Kopi til:

TYNSET KOMMUNE

Torvgata 1

2500

TYNSET

Rapport - Forvaltningskontroll – Alvdal og Tynset

Innhold

1.	Sammendrag	1
2.	Formål og omfang av kontrollene	3
3.	Hjemmel for kontroll	4
4.	Gjennomføring av kontrollen	4
5.	Habilitet og delegering	5
6.	Gardskart og landbruksregisteret	5
7.	Produksjonstilskudd, PT – funn og vurderinger	6
7.1.	Rutinebeskrivelse og rutiner	6
7.2.	Kontrollplan og risikobasert kontroll	7
7.3.	Vanlig jordbruksproduksjon	7
7.4.	Feilopplysninger i søknader	8
7.5.	Gjødslingsplan	9
7.6.	Kommunens behandling av PT-søknader i forhold til forvaltningsloven	9
8.	Regionale miljøtilskudd, RMP, funn og vurderinger	10
8.1.	Rutinebeskrivelse og rutiner	10
8.2.	Risikobasert kontroll	12
8.3.	Utbetalt urettmessig tilskudd	13
8.4.	Avkorting ved feil opplysninger som kunne ha medført urettmessig utbetaling	13
8.5.	Kommunens behandling av RMP-søknader i forhold til forvaltningsloven	15
9.	Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel, SA	16
9.1.	Rutinebeskrivelse, rutiner og kontrollplan	16
9.2.	Statsforvalterens observasjoner og vurderinger	16

1. Sammendrag

Statsforvalteren i Innlandet har gjennomført kontroll av forvaltninga av tilskuddsordninger i jordbruket i kommunene Alvdal og Tynset. Ordningene som ble kontrollert var produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (PT), regionale miljøtilskudd for jordbruket i Innlandet (RMP) og tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. (SA). Forvaltningskontrollen hadde grunnvilkåret vanlig jordbruksproduksjon, kontrollplan og risikobasert kontroll og forvaltningsrett som hovedtema med spesielt fokus på rettssikkerhet og likebehandling.

Statsforvalteren har funnet 14 avvik og 9 merknader etter kontrollen.

Avvik

1. Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret at søknaden om tilskudd til sau for et foretak uten leveranser av lammeslakt ble avslått utfra §2 og at grunnvilkår for produksjonstilskudd §2 har blitt synliggjort og vurdert for fire foretak med sau der leveransene er under terskelverdiene. (PT)
2. Søknader er endret til søkers gunst ved at areal er overført fra innmarksbeite til fulldyrka areal i arealfordelingen. (PT)
3. Det er tatt inn nye opplysninger i søknader uten at det er søkt og fått innvilget dispensasjon fra søknadsfristen. (PT)
4. Ved avkorting i produksjonstilskudd pga. manglende gjødslingsplan har kommunen referert til anbefalt norm i Landbruksdirektoratet sine rundskriv for RMP og ikke for PT. (PT og RMP)
5. Kommunen har ikke fulgt sin rutine som skal sikre korrekt behandling av PT-søknader i samsvar med forvaltningslovens § 2 ved at vedtak er fattet av personer som ikke har budsjett disponeringsmyndighet i kommunen.
Avkortinger av mindre beløp blir ikke forhåndsvarslet. (PT)
6. Kommunen har ikke hatt rutiner som har hindret urettmessig utbetaling over akseptabel feilmargin av tilskudd etter § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i Innmark, § 8 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer og § 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder. (RMP)
7. Kommunen har ikke hatt tilfredsstillende rutiner for å synliggjøre at de har vurdert avkorting pga. feilopplysninger i hht. Forskriftens § 31 første ledd bokstav b der foretaket har søkt på tilskudd det ikke oppfyller vilkårene for. (RMP)
8. Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret korrekt behandling av RMP-søknader i samsvar med forvaltningslovens § 2 ved at vedtak er fattet av person som ikke har budsjett disponeringsmyndighet i kommunen. (RMP).
9. Kommunen har ikke fulgt sin rutine på hvem som godkjenner PT-søknader. (PT)
10. Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret at vedtak er begrunnet i samsvar med kravene i forvaltningslovens § 25. (RMP)
11. Det står ingenting i rutinebeskrivelsen hvordan man håndterer muntlig innlevering av søknad. Det er viktig at papirsøknader skannes inn som vedlegg til søknaden. (SA)
12. Kommunen har ikke hatt presise nok rutiner rundt tilbakebetaling av urettmessig utbetalt tilskudd. Ved feilutbetalinger må man se §§ 2, 11 og 12 sammen. Søknadene er ikke behandlet i tråd med gjeldende regelverk. (SA)
13. Det er innvilget tilskudd til søker, der den avløste ikke oppfyller vilkåret for næringsinntekt. Det skulle vært søkt dispensasjon etter § 9 hos Statsforvalteren. (SA)
14. Søknaden er ikke vedlagt legeerklæring ved AAP. Dette er heller ikke nevnt i rutinebeskrivelsen. (SA)

Merknader:

1. Rutinebeskrivelsen for kommunens behandling av søknader om produksjonstilskudd mangler henvisning til kommentarrundskriv og saksbehandlerrundskriv.
Rutinebeskrivelsen er i liten grad en nyttig huskeliste når det gjelder kommunens behandling av søknader. En utfyllende rutinebeskrivelse vil sikre likebehandling av søknadene i de to kommunene. (PT)
2. Det er viktig å sikre lik praksis i behandling av saker i de to kommunene. (PT)
3. Der det er gjort endringer i søknad etter beskjed fra søker er det viktig å notere dato for når beskjeden er mottatt. (PT)

4. Innsendt rutinebeskrivelse inneholder en del feil og er i liten grad en nyttig huskeliste i saksbehandlingen. (RMP)
5. Kommunen bør bli bedre til å begrunne avkortingens størrelse ved feilopplysninger fra søker i hvert enkelt tilfelle, spesielt når de fraviker vesentlig fra anbefalt norm. (RMP)
6. Kommunen bør styrke sin informasjonsvirksomhet for å unngå at så mange foretak søker RMP-tilskudd for tiltak de ikke er berettiget til, jf. Forvaltningslovens § 11, Veiledningsplikt. (RMP)
7. Kommunen bør gi søker lengre frist enn 3 og 5 dager til å uttale seg til forhåndsvarsel. (RMP)
8. Hvilke type inntekter, honorarer og ytelser som skal trekkes bør presiseres tydeligere i rutinebeskrivelsen. (SA)
9. Hvis den avløste mottar uføretrygd eller AAP må man undersøke hvilken prosentandel vedkommende har fått innvilget. (SA)

2 Formål og omfang av kontrollene

Statsforvalteren skal påse at kommunen forvalter tilskuddene i tråd med formål og vilkår for ordningene. Videre skal vi påse at alle avgjørelser som kommunen tar som angår innbyggernes rettigheter og plikter, i denne sammenhengen tildeling av landbrukstilskudd, blir behandlet i tråd med forvaltningsloven og offentlighetsloven. Likebehandling mellom kommunene er også et mål.

Det ble utbetalt 118,3 mill. kr i produksjonstilskudd og avløsertilskudd til 199 foretak i Tynset kommune og 68,4 mill. kr til 126 foretak i Alvdal etter søknadsomgangen i 2022.

Det ble utbetalt 5,5 mill. kr i regionale miljøtilskudd til 151 foretak i Tynset og 4,9 mill. kr til 97 foretak i Alvdal.

Det er utbetalt kr 4 407 700 i tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel fordelt på 156 saker for årene 2021 og 2022. Søknadene er fordelt slik: foreldrepenger: 27, sykt barn: 4, sykdom/skade:124 og dødsfall:1.

Det er krevd tilbakebetalt 33 000 kr for feilaktig utbetalt tilskudd. Det er ikke foretatt noen avkortninger. (SA)

Statsforvalteren har kontrollert kommunens forvaltning i åra 2021 og 2022 og fram til 28. februar 2023. Med unntak av tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel m.m. hvor det ikke er blitt kontrollert noe for 2023.

Kontrollen omfatta etterlevelse av krav gitt i forvaltningsloven og regelverk for forvaltninga av følgende tilskuddsordninger:

- Produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket (PT)
- Regionale miljøtilskudd for jordbruket i Innlandet (RMP)
- Tilskot til avløsning ved sjukdom og fødsel mv. (SA)

Hovedformålet med denne forvaltningskontrollen er å se på kommunens praktisering og rutiner i forhold til rettssikkerhet og forskriftenes bestemmelser om vurdering av vanlig jordbruksproduksjon og om kommunen generelt forvalter ordningene i tråd med deres formål

og vilkår. Det er også svært viktig at eventuelle funn og dialog fører til positive endringer i kommunens forvaltning.

3 Hjemmel for kontroll

Statsforvalteren har det regionale ansvaret for å sikre at statlige tilskudd blir forvalta etter forutsetningene. Reglementet for økonomistyring i staten § 15 gir hjemmel for forvaltningskontrollene:

«Overordnede virksomheter skal ivareta kontroll med at underliggende virksomheter og enheter utenom statsforvaltningen som utøver forvaltningsmyndighet, utfører sine oppgaver på forsvarlig måte og i henhold til § 14.»

Utgangspunktet for kontrollen var følgende lovverk og føringer:

- Forvaltningsloven, LOV 1967-02-10 nr. 00 om behandlingsmåten i forvaltningssaker
- Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket, FOR-2014-12-19-1817
- Forskrift om regionale miljøtilskudd i jordbruket, Innlandet, FOR-2020-06-29-1445
- Forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv., FOR-2014-12-19-1821
- Virksomhets- og økonomiinstruks og tildelingsbrevet til Statsforvalteren

4 Gjennomføring av kontrollen

Som ledd i kontrollen gjennomførte vi oppstartmøte på Teams med kommuneledelsen den 13.03.2023. Kontrollmøte med intervjuer var på landbrukskontoret på Storsteigen den 29. mars 2023. Intervjuene var delvis basert på dokumentgjennomgang og undersøkelser vi hadde gjort i forkant av møtet.

Fra kommunen deltok:

	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Per Arne Aaen	Kommunedirektør	x		x
Ole Sylte Heggset	Kommunalsjef	x		
Mariann Totlund	Enhetsleder landbruk	x	x	x
Randi Brænd	Rådgiver jordbruk	x	x	x
Marit Eggen	Rådgiver jordbruk	x	x	x

Fra Statsforvalteren har følgende personer vært involvert i kontrollen:

Øyvind Gotehus, avdelingsdirektør,
 Sissel Tørud, underdirektør
 John-Ludvik Dalseg, kontrollleder
 Karen Saksum, produksjons- og avløsertilskudd (PT)
 Lars Martin Hagen, regionalt miljøtilskudd (RMP)
 Anne Pauline Skjelkvåle, tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel m.v.

Under intervjuene ble disse temaene tatt opp, basert på tilsendt dokumentasjon og funn:

- Rutinebeskrivelser/rutiner for saksbehandlingen - internkontroll
- Vanlig jordbruksproduksjon
- Kontrollplan og risikobasert kontroll, indikatorer og vurderinger
- Habilitet og delegering

I Statsforvalterens rapport etter kontrollen blir det beskrevet funn ved kontrollen, og avvik og merknader blir omtalt. Med avvik mener vi brudd på lov, forskrift eller rundskriv som må bli lukka. Med merknad mener vi forhold som ikke er i tråd med gitte retningslinjer, eller rutiner som bør bedres for å ivareta god forvaltningspraksis og formålet med den enkelte tilskuddsordning.

5 Habilitet og delegering

Opplysninger som kommunen gav under intervjuet

Under oppstartmøtet, 13.03.2023, spurte Statsforvalteren om det var habilitetsutfordringer ved landbrukskontor. Det ble da opplyst at hverken landbrukssjef eller kommunedirektør søker om tilskudd til jordbruksdrift. Kommunen orienterte om ei bevisst holdning til habilitetsspørsmålet. Kommunalsjef søker tilskudd til landbrukskontoret, den søknaden bli overført til Folldal. Det er avtale med Folldal og Rendalen om gjensidig behandling av søknader for ansatte ved landbrukskontorene ved habilitetsutfordringer.

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Kommunen har et avklart og godt forhold til delegasjon, programvaren KS delegasjon blir brukt. Likevel finner vi at vedtakene i PT og RMP i 2022 er gjort uten at den som gjør det har fullmakt til å disponere disse midlene. Det er fatta vedtak i strid med kommunen sine delegasjonsregler, det gjelder både PT og RMP.

Fra 2023 vil den som godkjenner ha budsjett-disponeringsmyndighet.

Hvorfor peker vi på dette:

Forvaltningsloven, om ugildhet §§ 6-10.

Forvaltningslovforskriften, kp. 11. Delegering av myndighet. § 44 og § 45.

Avvik

Se avvik 5 kap. 7.6 for PT og avvik 8 kap. 8.5 for RMP.

Merknad

Ingen

6 Gardskart og landbruksregisteret

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Rutinebeskrivelse for kontinuerlig ajourhold av AR5

Kommunen er førstelinje saksbehandler for en rekke tiltak som kan medføre endringer i arealklassifiseringen. Samtidig skal kommunen drive kontinuerlig ajourhold. For å sikre et best mulig kartgrunnlag er oppdatert kart viktig. Både i søknader om produksjonstilskudd og regionalt miljøprogram. For regionalt miljøprogram skal omsøkte tiltak kunne kartfestet. For å sikre søkernes rettsikkerhet vil et oppdatert kart være en forutsetning.

Areal som kan være uten drift og som klassifiseres som maskinelt høstbart er i overkant av 1 300 daa.

Funn:

Rutinebeskrivelsen for ajourhold av AR5 for kommunen er ikke oppdatert i 2022. Kommunen har deltatt på kurs og tatt i bruk AR5-web. Rutinebeskrivelsen er ikke oppdatert rundt dette. Det brukes «fanger opp endringer og behov». Formuleringen kunne med fordel vært mer presis, for å sikre at de som fatter vedtak som medfører arealendringer er ansvarlig for å formidle dette til den som oppdaterer kartet. Utover dette er rutinebeskrivelsen god.

Avvik

Ingen

Merknad

Ingen

7 Produksjonstilskudd, PT – funn og vurderinger

7.1 Rutinebeskrivelse og rutiner

Opplysninger som kommunen gav under intervjuet

Kommunen opplyste at det er saksbehandlerrundskrivet som brukes som hovedstyringsdokument for behandling av søknader om produksjonstilskudd.

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Rutinebeskrivelsen beskriver tidsplan for søker og forvaltning, søknad og saksbehandlersystem, hvem som behandler søknader og habilitet, risikobasert kontroll og frister for søkerne. Den er datert 8.4.22. Beskrivelsen er kort når det gjelder rutiner kommunen skal følge i sin saksbehandling. Det som står er at det skal utføres risikobasert kontroll, søknader skal saksbehandles og det skal begrunnes der godkjent opplysning er ulik søkers opplysning og hvorfor det avkortes/hvorfor det ikke avkortes.

Rutinebeskrivelsen for saksbehandling av produksjonstilskudd mangler henvisning til Rundskriv Produksjonstilskudd og avløsertilskudd - kommentarer til regelverk og Rundskriv Produksjonstilskudd og avløsertilskudd – forvaltningsansvar og saksbehandling. Saksbehandlerrundskrivet er et godt utgangspunkt for å lage rutine for behandling av søknader.

SF bemerker at rutinen beskriver at søknader skal gjennomgås før endringsfristen og søker skal kontaktes dersom det oppdages feil. Samtidig er det satt opp i beskrivelsen at saksbehandling starter 30.3./30.10. Å kontakte søker i endringsperioden er uheldig i forhold til likebehandling og det undergraver regelverket. Kommunen opplyste i møtet at dette ikke gjennomføres, det er kun i noen få saker der det oppdages uforklarlige feil i søknaden.

Det er to ansatte ved kontoret som behandler søknader om produksjonstilskudd. De tar ansvar for en kommune hver.

En utfyllende rutinebeskrivelse for saksbehandling vil sikre likebehandling av søknadene i de to kommunene.

Hvorfor peker vi på dette:

Kravet til internkontroll er i dette tilfellet hjemla i Reglement for økonomistyring i staten, §14. Kontroll er hjemla i §15 i samme reglement.

Avvik

Ingen

Merknad

Rutinebeskrivelsen for kommunens behandling av søknader om produksjonstilskudd mangler henvisning til kommentarrundskriv og saksbehandlerrundskriv.

Rutinebeskrivelsen er i liten grad en nyttig huskeliste når det gjelder kommunens behandling av søknader. En utfyllende rutinebeskrivelse vil sikre likebehandling av søknadene i de to kommunene.

7.2 Kontrollplan og risikobasert kontroll

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Kommunen har utarbeidet kontrollplan for produksjonstilskudd for 2021 og 2022. Planen viser foretak med høg risiko, tilfeller der det kan være usikkert om vilkåra for produksjonstilskudd er oppfylt, risikoindikatorer ved søknader i kommunen, og konkrete foretak som kommunen mener det er nødvendig å kontrollere nærmere. Kommunen har derfor pekt på konkrete områder med høg risiko, som skal legges til grunn for å ta ut foretak til kontroll. Dette er iht. retningslinjene for kontrollplan i rundskriv fra Landbruksdirektoratet.

Statsforvalteren fikk tilsendt kontrollplan for 2021 og 2022 og tabeller med oversikt over hvilke foretak som var plukket ut til kontroll i 2022 der det var krysset av for hva som var årsak til at foretakene var plukket ut.

Kravet til å kontrollere minst 10 % av foretakene som søkte tilskudd i 2022 er oppfylt, jf. rapport over kontrollerte foretak i eStil-PT.

Hvorfor peker vi på dette:

- Kap. 5 i rundskriv 2022-75, Anvende kontrollplanen til å plukke ut konkrete foretak

Avvik

Ingen

Merknad

Ingen

7.3 Vanlig jordbruksproduksjon

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Det var avslått tilskudd til to foretak med låge leveranser av lammeslakt i 2022. Ett av disse foretakene fikk også avslag på tilskudd til ammegeit da det ikke hadde leveranser av kjeslakt. Mottatte kopier av forhåndsvarslene i disse sakene viser at vurderingene er gode. De inneholder alle de momentene som et varsel bør inneholde for at søker skal kunne ivareta sine interesser, jf. forvaltningsloven § 16.

Vanlig jordbruksproduksjon var også årsak til utplukk av foretak til kontroll i 2022. Foretak med låge mjølkeleveranser er vurdert og tilskudd er godkjent. Vurderingene er gode.

Det er innvilget tilskudd til et foretak som ikke hadde registrerte leveranser av lammeslakt. Dette foretaket solgte sauene etter 1.3.22. Det er ikke skriftliggjort vurdering av fire foretak med sau med produksjon under terskelverdiene i rapport for vanlig jordbruksproduksjon sau. Disse fem sakene var i Tynset kommune.

Hvorfor peker vi på dette:

- Forskriftens § 2 Grunnvilkår og retningslinjene for vurderingene etter § 2 i rundskriv 2022-75.
- Kap. 6 i rundskriv 2022-63 om «Saksbehandling og kontroll».

Avvik

Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret at søknaden om tilskudd til sau for et foretak uten leveranser av lammeslakt ble avslått utfra §2 og at grunnvilkår for produksjonstilskudd §2 har blitt synliggjort og vurdert for fire foretak med sau der leveransene er under terskelverdiene.

Merknad

Det er viktig å sikre lik praksis i behandling av saker i de to kommunene.

7.4 Feilopplysninger i søknader

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Statsforvalteren ser at kommunen har endret søknader til søkers gunst. Eksempler på dette er feilført innmarksbeite som er flyttet til fulldyrka jord. Dette gir en merutbetaling i.f.t. omsøkt beløp. Kommunen begrunner feilføring av areal i arealklasser med at søker fordeler arealene slik fordi arealene beites og søker undersøker ikke gardskartet ved innsending av søknader. Areal er også overført fra fulldyrka/overflatedyrka areal til innmarksbeite uten at det er avkortet. Kommunen anser slike feilfordelinger av areal i arealklasser som åpenbare feilføringer.

Statsforvalteren bemerker at saksbehandler ikke kan endre opplysninger ved godkjenning av søknader slik at søker oppnår økt utbetaling. Søker skal kjenne arealfordeling i gardskartene for omsøkte eiendommer og føre inn arealene korrekt i søknaden.

Statsforvalteren viser også rundskriv 2022-75 kap 6. Åpenbare feil for hva som kan anses som åpenbare feilføringer.

I en sak har kommunen lagt til et stort areal fulldyrka jord i søknaden uten at det var omsøkt og innvilget dispensasjon fra søknadsfristen. Dette var en sak en søker ikke hadde oppdatert søknaden sin med et nytt areal over år, og kommunen anså det som en opplagt feil. Dette mener Statsforvalteren at søker burde ha fanget opp og rettet opp i søknaden sin. Og det skulle vært søkt dispensasjon fra søknadsfristen i denne saken.

Det er også i et par andre saker lagt til dyr på beite etter endringsfristen. Og det er lagt til arealer etter beskjed fra søker i noen søknader. Statsforvalteren bemerker at det er viktig å føre opp dato for når beskjeden er mottatt.

Hvorfor peker vi på dette:

Forskriftens § 9. Administrasjon, dispensasjon og klage og retningslinjer for vurdering etter §9 i rundskriv 2022-75.

Rundskriv 2022-75 Kap 6. Feilopplysninger i søknader: Hvis søker har gitt en feilopplysning som gir en lavere utbetaling enn de faktiske forhold gir grunn for, er hovedregelen at saksbehandler ikke skal endre slik at godkjente opplysninger blir høyere enn det som er omsøkt.

Rundskriv 2022-75 Kap 6. Åpenbare feil. Saksbehandler kan rette åpenbare feil i søknaden. At søker har glemt å føre inn opplysninger i søknaden, er ikke en åpenbar feil.

Avvik

Søknader er endret til søkers gunst ved at areal er overført fra innmarksbeite til fulldyrka areal i arealfordelingen.

Det er tatt inn nye opplysninger i søknader uten at det er søkt og fått innvilget dispensasjon fra søknadsfristen.

Merknad

Der det er gjort endringer i søknad etter beskjed fra søker er det viktig å notere dato for når beskjeden er mottatt.

7.5 Gjødslingsplan

Statsforvalteren tok opp gjødslingsplan felles for produksjonstilskudd og regionale miljøtilskudd da det er samme krav. Kommunen opplyste at de ved stedlig kontroll tidligere har hatt større fokus på gjødslingsplan enn de to siste årene.

Kommunen har avkortet produksjonstilskuddet i ett tilfelle der foretaket hadde krysset nei for at det hadde gjødslingsplan. Foretaket har ikke søkt RMP-tilskudd.

Kommunen har for avkorting i PT i dette tilfellet vist til anbefalt norm i Landbruksdirektoratet rundskriv for RMP, *100 % av det samlede tilskuddet dersom gjødslingsplan mangler i sin helhet eller inntil 50 % for mangelfull plan*. I rundskrivet for PT skriver Landbruksdirektoratet at anbefalt norm er å avkorte 20 % av summen areal- og kulturlandskapstilskudd dersom gjødslingsplan mangler som i dette tilfellet. Kommunen har for så vidt begrunnet lavere avkorting enn anbefalt norm på en tilfredsstillende måte ved at det er ny bruker med lite areal.

Avvik

Ved avkorting i produksjonstilskudd pga. manglende gjødslingsplan har kommunen referert til anbefalt norm i Landbruksdirektoratets rundskriv for RMP og ikke for PT.

7.6 Kommunens behandling av PT-søknader i forhold til forvaltningsloven

Opplysninger som kommunen gav under intervjuet

Kommunen opplyste under intervjuet at det var enhetsleder som fattet vedtak i PT-søknadene søknadsomgangen 2022 for Tynset og Alvdal selv om ikke enhetsleder var tildelt godkjennerrollen.

Avkorting av mindre beløp forhåndsvarsles ikke. Kommunen spurte om det var nok å sende en e-post med varsel. Forhåndsvarsler skal være skriftlige og e-poster vil oppfylle kravet til skriftlighet.

Statsforvalteren har observert

I rutinebeskrivelsen står det at vedtak om PT fattes av en annen enn den som har behandlet saken: enhetsleder står som godkjenner av PT-søknader i begge kommunene. Hendelsesloggen i

PT-søknadene i 2022 viser at det er saksbehandlerne som har godkjent søknadene i 2022 uten at de hadde budsjett disponeringsmyndighet.

Hvorfor peker vi på dette:

§ 2 Forvaltningslovens § 2, Definisjoner

Vedtak er en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet. Den som skal endelig godkjenne PT-søknader må ha fått delegert budsjett disponeringsmyndighet i kommunen.

§16, Forhåndsvarsling

Part som ikke allerede ved søknad eller på annen måte har uttalt seg i saken, skal varsles før vedtak fattes og gis høve til å uttale seg innen en nærmere angitt frist.

Avvik

Kommunen har ikke fulgt sin rutine som skal sikre korrekt behandling av PT-søknader i samsvar med forvaltningslovens § 2 ved at vedtak er fattet av personer som ikke har budsjett disponeringsmyndighet i kommunen.

Avkortinger av mindre beløp blir ikke forhåndsvarslet.

Merknader

Ingen

8 Regionale miljøtilskudd, RMP, funn og vurderinger

8.1 Rutinebeskrivelse og rutiner

Opplysninger i innsendt dokumentasjon og som kommunen gav under intervjuet

Innsendt rutinebeskrivelse er i stor grad en kopi av teksten i forskriften og veilederen og i liten grad en huskeliste for det saksbehandler bør være spesielt oppmerksom på ved behandling av RMP-søknader. Kommunen opplyste at den var utarbeidet i 2021 og oppdatert. Statsforvalteren påpekte flere datoer som var feil for søknadsomgangen 2022. Den var heller ikke oppdatert til tiltaksklasser for tilskudd til drift av seter fra og med 2022, 4-6 uker og 6 uker eller mer.

Tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten har også tiltaksklassene erosjonsklasse 1 med dråg og erosjonsklasse 2 med dråg.

Statsforvalteren hadde i oversendt notat på forhånd som eksempel listet opp følgende vi savner for at rutinebeskrivelsen skal være nyttig i saksbehandlingen:

Tidsplan:

Vi savner fristen 31. desember som Statsforvalteren har satt som frist for at kommunen skal ha fullført saksbehandlingen og 17. februar som er fristen kommunene har for endelig godkjenning av søknadene.

Regelverk, rundskriv og veiledning:

Vi savner forvaltningsloven i listen da RMP-tilskudd er enkeltvedtak som krever korrekt forvaltning.

Søknadsskjema:

Vi savner opplysning om hvor dere og søker finner papirskjema samt mottak og registrering av

papirskjema.

Saksbehandlersystem:

Vi savner opplysning om at samme person i kommunen ikke kan saksbehandle og endelig godkjenne RMP-søknader og at den som skal endelig godkjenne søknadene (fatte vedtak på vegne av kommunen) må ha budsjettdisponeringsmyndighet.

Det kom fram under intervjuet at den som hadde endelig godkjent RMP-søknadene, med unntak at tilskudd til drift av beitelag, ikke hadde budsjettdisponeringsfullmakt i kommunen. Det virker som om kommunen ikke hadde tatt inn over seg alvoret i dette kravet til tross for at det er understreket i rundskriv både fra landbruksdirektoratet, rundskriv fra Statsforvalter og spesiell e-post fra Statsforvalteren til de som har tilgang som endelig godkjenner i estil RMP og OBB. Dette er nærmere kommentert under kap. 7.5.

Risikobasert kontroll:

Vi savner opplysning om at minst 5 % av foretakene som får innvilget RMP-tilskudd skal ha stedlig kontroll.

Søker:

Vi savner opplysning om at søknadsfristen for drift av beitelag er 15. november og at beitelag må søke elektronisk.

Kommentar til rutinebeskrivelsen for noen paragrafer:

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i Innmark

Det er feil at utvalgte kulturlandskap gir grunnlag for tilskudd. De er ikke automatisk klassifisert som verdifulle kulturlandskap i Naturbase noe som er et krav for at det skal innvilges tilskudd.

§ 9 Soner for pollinerende insekter

Vi savner opplysning om at det maksimalt kan gis tilskudd til 5.000 løpemeter pr. foretak da det ikke ligger sperre på dette i søknadssystemet. Vi savner også opplysning om at det ikke kan innvilges areal- og kulturlandskapstilskudd for arealet sona dekker og at saksbehandler skal kontrollere i søknaden om produksjonstilskudd at foretaket har trekt ut dette arealet. Kommunen opplyste at de tok slik kontroll.

§ 10 Drift av seter

Som omtalt ovenfor er det feil at seterdrifta må ha vart i minst 6 uker.

Vi savner noe om hvordan kommunen kontrollerer perioden på setra og kravet til minsteproduksjon. Kommunen opplyste at de kontrollerte dette mot opplysninger fra TiNE for alle søkerne om drift av seter.

§ 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Vi savner noe om hvordan kommunen skal kontrollere at det ikke innvilges tilskudd til mer enn 20 dekar pr. setervoll/dyrkingsfelt. Det er generelt mye misforståelser på dette området. Kommunen opplyste at de kontrollerte alle som søkte tilskudd etter § 13 i forhold til dette.

§ 14

Vi savner noe om kommunen kontrollerer RMP søknaden mot vekster foretaket har oppgitt i søknaden om produksjonstilskudd. Kommunen opplyste at de kontrollerte alle søknadene om tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten mot søknad om produksjonstilskudd.

Det er heller ikke beskrevet hvordan kommunen fastsetter erosjonsrisiko på arealer som ikke er jordmonnskartlagt.

§ 17 og 18 Grasdekte vannveier og grasstriper i åker samt kantsone i åker

Vi savner noe om kommunens kontroll mot opplysninger i søknaden om produksjonstilskudd slik at det ikke innvilges produksjonstilskudd for soner som ikke høstes.

§ 24 Ugrasharving i åker og § 25 Ugrasbekjempelse i radkulturer.

Vi savner noe om hvordan kommunen kontrollerer at omsøkt areal ikke er i karens eller økologisk drevet.

§ 26a Klimarådgiving

Ikke nevnt i rutinebeskrivelsen. Vi savner noe om hvordan kommunen behandler søknader om klimarådgiving.

§ 29 Administrasjon, dispensasjon og klage

Ikke nevnt i rutinebeskrivelsen. Vi savner noe om hvordan kommunen håndterer klager i eStil RMP og OBB da vi får mange spørsmål det.

§ 31 Avkorting og § 32 Tilbakebetaling

Ikke nevnt i rutinebeskrivelsen. Vi savner at det er krav at kommunen synliggjør at de har vurdert avkorting ved regelverksbrudd og/eller feilopplysninger samt anbefalte normer for avkortingens størrelse.

Hvorfor peker vi på dette:

Selv om kommunens rutiner er viktigere enn rutinebeskrivelse er formålet med rutinebeskrivelse å ha en huskeliste saksbehandler bør være spesielt oppmerksom på i saksbehandlingen og til nytte for den som endelig godkjenner søknadene.

Avvik

Ingen

Merknad

Innsendt rutinebeskrivelse inneholder en del feil og er i liten grad en nyttig huskeliste i saksbehandlingen.

8.2 Risikobasert kontroll

Opplysninger som kommunen gav under intervjuet

Etter estil RMP og OBB har kommunen gjennomført stedlig kontroll av 5,2 % i Alvdal og 4,6 % i Tynset av foretakene som har fått utbetalt RMP-tilskudd. Kommunen opplyste at de hadde kontrollert flere.

Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

Etter rundskrivet fra Landbruksdirektoratet skal det gjennomføres stedlig kontroll av minst 5 % og da gjelder ikke reglene om matematisk forhøyning. Statsforvalteren legger til grunn at det er riktig at kommunen har kontrollert flere foretak enn det som går fram av estil RMP og OBB.

Avvik

Ingen.

Merknad

Ingen.

8.3 Utbetalt urettmessig tilskudd

§ 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark

Areal det innvilges tilskudd for skal være klassifisert som innmarksbeite i AR 5 og registrert som verdifulle kulturlandskap i miljøbasen Naturbasse.

Kommunen har innvilget tilskudd til 4 foretak i Tynset og 2 i Alvdal ved at de har innvilget tilskudd til areal som i gardskart er klassifisert som fulldyrka areal. I ett tilfelle er arealet heller ikke klassifisert som verdifulle kulturlandskap. Kommune begrunnet dette med dårlig gjennomskiktighet i kartene når søker har tegnet inn tiltaket. Statsforvalteren mener dette har med innstilling i estil RMP og OBB å gjøre.

§ 8 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer

Areal det innvilges tilskudd for må være klassifisert som svært viktige eller viktige i miljøbasen Naturbase.

Kommunen har innvilget tilskudd til ett foretak i Alvdal og ett i Tynset der arealet ikke oppfyller vilkårene ved at det er klassifisert som lokalt verdifullt i Naturbase. Det virket som om kommunen ikke kjente til symbolene for lokalt verdifulle areal i kartlaget naturtyper skjøtselsavhengig i estil RMP og OBB.

§ 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Det kan innvilges tilskudd til maksimalt 20 dekar pr. setervoll/dyrkingsfelt.

Kommunen har innvilget tilskudd til mer enn 20 dekar pr. setervoll/dyrkingsfelt til to foretak i Tynset og fire foretak i Alvdal. Kommunen opplyste at de sjekket alle i forhold til grensen på 20 dekar slik at dette må ha skjedd ved glipp.

Hvorfor peker vi på dette:

Det er viktig i all tilskuddsforvaltning at tilskudd innvilges bare i de tilfeller vilkårene for vedkommende tilskudd er oppfylt. Statsforvalteren har gjentatte ganger på webinarer, i e-poster til kommunene og spesielt i e-post til de som har vedtaksmyndighet i kommunen bedt de være spesielt oppmerksomme på de tre ovennevnte ordningene da vi har erfart mye feil i flere kommuner. Den som endelige godkjente søknadene burde ha avdekket disse feilene.

Avvik

Kommunen har ikke hatt rutiner som har hindret urettmessig utbetaling over akseptabel feilmargin av tilskudd etter § 6 Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i Innmark, § 8 Skjøtsel av biologisk verdifulle arealer og § 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder.

8.4 Avkorting ved feil opplysninger som kunne ha medført urettmessig utbetaling

Avkorting pga. feilopplysning er en kan-bestemmelse, jf. Forskriftens § 31 første ledd bokstav b. Landbruksdirektoratet skriver i sitt rundskriv at kommunen alltid skal vurdere avkorting ved feilopplysning og at det klare utgangspunktet er at det skal avkortes dersom søker har gitt

feilopplysningen minst uaktsomt. Statsforvalteren skriver i sitt rundskriv at kommunen må synliggjøre at de har vurdert avkorting der søker har gitt feil opplysning.

Kommunen har redusert/avslått søknader etter § 13 Skjøtsel av kulturhistoriske områder til 25 foretak i Tynset og 11 foretak i Alvdal uten å synliggjøre i estil RMP og OBB at de har vurdert avkorting pga. feilopplysning. Kommunen har i tillegg avslått tilskudd til 7 foretak i Tynset og 2 foretak i Alvdal etter andre paragrafer uten å synliggjøre at de har vurdert avkorting pga. feilopplysning.

Kommunen opplyste at de i 2019 i utgangpunktet hadde avkortet alle som hadde søkt feil, men fikk en telefon fra Statsforvalteren om at det var veldig mange søkere som hadde misforstått dette og at andre kommuner ikke hadde avkortet for tilsvarende feilopplysning. Kommunen hadde deretter ikke avkortet for slike feilopplysninger.

Det er riktig at vi snakket med kommunen første året uten å gi noen direkte anmode om at de ikke skulle avkorte. Statsforvalteren har ved webinar med kommunene senere år anmodet om at de synliggjøre at de har vurdert avkorting og alle kommuner har ved forvaltningskontroll senere fått avvik dersom de ikke har synliggjort at de har vurdert avkorting i slike tilfeller

Avkortingens størrelse.

Landbruksdirektoratet skriver i sitt saksbehandlerrundskriv: Hovedregelen er at det skal avkortes et beløp tilsvarende merutbetalingen.

Kommune har i to tilfeller på grunnlag av funn i saksbehandlingen avkortet to foretak hver med rund sum kr 2000,- Kommunen begrunnet beløpet med klar feilføring fra søkeren. Dersom det er "klar feilføring" tolker Statsforvalteren det under kategorien som at søker har vært i god tro. I så fall har ikke kommunen hjemmel for avkorting pga. feilopplysning, jf. kravet om at foretaket må ha gitt feilopplysningen minst uaktsomt i § 31 første ledd bokstav b.

Statsforvalteren er imidlertid uenig med kommunen i at det kan ses på som klar feilføring å søke på tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten på areal der foretaket ikke har hatt korn, oljevekster, belgvekster, frøeng siste høstingsår, grønn gjødsling eller grønnfôrvekster i søknadsåret. Det ligger ikke noe skjønn i denne bestemmelsen som søker kan misforstå.

Dersom kommunen hadde fulgt anbefalt norm om å avkorte merutbetalingen feilopplysningen kunne ha ført til, ville avkortingens vært minst kr 40.200,- for ene foretaket og kr 34.660,- for andre foretaket.

Foretaket der kommunen ved den stedlige kontrollen avdekket at 102 dekar der det var søkt tilskudd til ingen jordarbeiding om høsten, var jordarbeidet fikk også en avkorting på kr 2.000,-, mens anbefalt norm tilsier en avkorting på minst kr 10.200,-. Når feil blir avdekket i forbindelse med stedlig kontroll, har de fleste andre kommuner avkortet merutbetaling.

Selv om det er opp til kommunen å fastsette avkortingens størrelse skjønnsmessig i hvert enkelt tilfelle, skal kommunen i sine vedtak begrunne avkortingens størrelse, spesielt når de fraviker fra anbefalt norm i så stor grad som kommunen gjør i disse tilfellene.

Avvik

Kommunen har ikke hatt tilfredsstillende rutiner for å synliggjøre at de har vurdert avkorting pga. feilopplysninger i hht. Forskriftens § 31 første ledd bokstav b der foretaket har søkt på tilskudd det ikke oppfyller vilkårene for.

Merknad

Kommunen bør bli bedre til å begrunne avkortningens størrelse ved feilopplysninger fra søker i hvert enkelt tilfelle, spesielt når de fraviker vesentlig fra anbefalt norm.

8.5 Kommunens behandling av RMP-søknader i forhold til forvaltningsloven

Tilskudd til regionale miljøtilskudd er enkeltvedtak for hver søker, og forvaltningsloven har klare bestemmelser om hvordan forvaltningsorganet skal behandle slike søknader.

Forvaltningslovens § 2, Definisjoner

Vedtak er en avgjørelse som treffes under utøving av offentlig myndighet. Den som skal endelig godkjenne RMP-søknader i estil RMP og OBB i kommunen må ha fått delegert budsjettdisponeringsmyndighet i kommunen. Kommunen opplyste under intervjuet at den personen som har fattet vedtak i RMP-søknadene søknadsomgangen 2022 for Tynset og Alvdal, med unntak av tilskudd til drift av beitelag, ikke hadde budsjettdisponeringsmyndighet i kommunen. Det betyr at 232 av 248 vedtak om utbetaling av RMP-tilskudd for Tynset og Alvdal er gjennomført i strid med delegasjonsreglene som kommunen har. Kommunen ble oppmerksom på dette forholdet og endrer praksis. Leder ved kontoret har fått budsjettdisponeringsmyndighet og vil heretter godkjenne søknadene.

Forvaltningslovens § 11, Veiledningsplikt

Ved at så stor andel av foretakene søker på tiltak de ikke oppfyller vilkårene for fjerde året vi har samme ordninger (regionalt miljøprogram for Innlandet 2019-2022), stiller Statsforvalteren spørsmål om kommunen har gjort det som kan forventes for å veilede/informere søkerne. Når det er feil i så mange søknader, øker risikoen for urettmessige utbetalinger, jf. Kap. 7.2

Forvaltningslovens § 16, Forhåndsvarsling

I forhåndsvarsel skal forvaltningsorganet gi søker en frist til å uttale seg for å ivareta sine interesser. Kommunen har i forbindelse med forvaltningskontrollen sendt oss kopi av tre forhåndsvarsler. I to av dem har kommunen gitt søker frist på 3 dager og i ett 5 dager på å uttale seg fra brevet er datert. Det er ikke angitt om brevet er sendt pr. post eller e-post, men uansett mener Statsforvalteren dette er fort kort frist, spesielt da dette ikke er hastesaker.

Forvaltningslovens § 25, Begrunnelsens innhold

Enkeltvedtak skal begrunnes og begrunnelsen skal vise til de regler vedtaket bygger på. Kommunen har i tre tilfeller i innsendte kopier av dokumenter (to forhåndsvarsler og ett vedtak) blandet sammen avkorting og avslag. Kommunen begrunnet dette med at de hadde vært i kontakt med og misforstått Statsforvalteren.

Når kommune spurte om forhåndsvarsel tenkte nok Statsforvalteren med en gang avkorting pga. feilopplysning, mens kommunen tenkte avslag. Forhåndsvarslene er utformet som et spørsmål om kommunen har oppfattet riktig at søker ikke oppfyller vilkårene for tilskuddet. Å opplyse

saken så godt som mulig før vedtak fattes, krever ikke forhåndsvarsel, men en epost eller telefon med søker. Avkorting pga. feilopplysning er ikke nevnt i kommunens forhåndsvarsel, bare avkorting pga. at foretaket ikke oppfyller vilkårene for tilskuddet.

I innsendt kopi av et vedtak er det gjort vedtak om avslag i estil RMP og OBB ved at det er satt null i tilskudd, men det er begrunnet med at hele tilskuddet er avkortet pga. brudd på annet regelverk. Konsekvensen for søker er den samme i dette tilfellet, men ved avkorting må kommunen begrunne avkortingens størrelse. Det er ikke gjort i dette tilfellet.

Avvik

Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret korrekt behandling av RMP-søknader i samsvar med forvaltningslovens § 2 ved at vedtak er fattet av person som ikke har budsjett disponeringsmyndighet i kommunen.

Avvik

Kommunen har ikke hatt rutiner som har sikret at vedtak er begrunnet i samsvar med kravene i forvaltningslovens § 25.

Merknad

Kommunen bør styrke sin informasjonsvirksomhet for å unngå at så mange foretak søker RMP-tilskudd for tiltak de ikke er berettiget til, jf. forvaltningslovens § 11, Veiledningsplikt.

Merknad

Kommunen bør gi søker lengre frist enn 3 og 5 dager til å uttale seg til forhåndsvarsel.

9 Tilskudd til avløsning ved sjukdom og fødsel, SA

9.1 Rutinebeskrivelse, rutiner og kontrollplan

Statsforvalteren fikk i forkant av møtet tilsendt rutiner og kontrollplan for forvaltning av denne tilskuddsordningen.

I denne tilskuddsordningen er det ikke nødvendig å ha en egen kontrollplan siden hver enkelt søknad blir kontrollert under saksbehandlingen. I dette tilfellet var det imidlertid vi som ba om det i brevet før kontrollmøtet. Kommunen bør sammenfatte rutinebeskrivelsen og kontrollplan i et og samme dokument som en rutinebeskrivelse. Rutinebeskrivelsen bør dateres og sidene bør nummeres.

9.2 Statsforvalterens observasjoner og vurderinger

I forkant av kontrollen tok Statsforvalteren ut rapport fra AGROS og har gått igjennom noen saker for å sjekke hvordan kommunen praktiserer rutine sine. Under intervjuet stilte vi spørsmål om dokumentasjon, etterlevelse av rutiner og forhold rundt gjeldende forskrift og annet regelverk.

Ut fra dette og av opplysninger vi fikk under intervjuet har vi foretatt en oppsummering av våre funn.

Under intervjuet ble det opplyst at det er leder ved kontoret som er saksbehandler mens en medarbeider er godkjenner. Vedkommende godkjenner har ikke budsjettdisponeringsfullmakt. Det samme gjelder for RMP og er derfor tatt opp tidligere i rapporten.

Dokumentasjon:

Vi trakk bl.a. ut søknader som var registrert inn via postmottak. Under intervju viste det seg at søker møtte opp personlig og all informasjonen ble overlevert muntlig. Inngående søknad på papir ble derfor ikke lagret med underskrift fra søker.

Vi bemerket at det er viktig for kommunen å ha et dokument hvor søker har skrevet under på det som er punchet inn av saksbehandler, hvis det ikke foreligger papirsøknad. Dermed kan det ikke reises tvil i ettertid, hvis det skulle vise seg at det er oppgitt feilaktige opplysninger i søknaden.

Avvik:

Det står ingenting i rutinebeskrivelsen hvordan man håndterer muntlig innlevering av søknad. Det er viktig at papirsøknader skannes inn som vedlegg til søknaden.

Merknad:

Ingen

§ 2 Forholdet til Jordbruksavtalen og anna regelverk.

Det står videre på første kulepunkt side 3:

- *Det skal gjøres fradrag for den avløste personens inntekter.*

Hvilke inntekter dette er bør utdypes ytterligere i rutinebeskrivelsen, slik at det ikke bare omfatter lønnsinntekter med også honorar og ytelser fra NAV, med unntak av barnetrygd og næringsinntekt.

§ 12 Avkorting ved feilopplysninger:

I avsnittet "Tidsplan" blir det beskrevet hva som skal skje hvis det oppdages *"at foretaket uaktsomt eller forsettlig har oppgitt feil opplysninger som vil danne grunnlag for urettmessig utbetaling av tilskudd. Foretas en vurdering om hele eller deler av tilskudd som tilfaller foretaket skal avkortes."* Hvis vedtaket allerede er fattet og tilskuddet er utbetalt, så skal urettmessige tilskudd kreves tilbake *i sin helhet*. Deretter må man vurdere om det skal avkortes i tillegg.

Hvis man oppdager feil under saksbehandling, så må man vurdere om det skal avkortes i omsøkt tilskudd.

I 2021 varslet Landbruksdirektoratet en sjekk av saker der de hadde blitt behandlet før A-meldingen var tilgjengelig i Agros (den 10. i påfølgende måned.) I to saker var det ikke trukket for ytelser fra NAV (uføretrygd). Her valgte kommunen å trekke tilbake halvparten av for mye utbetalt tilskudd.

Kommunen har gjort en vurdering av om det skal avkortes i tillegg til å kreve tilbake feilutbetalt tilskudd. De har kommet til at det ikke har vært riktig å avkorte, fordi de har påtatt seg litt av ansvaret for feilutbetaling. Søker ettersendte dokumentasjon på større avløserutgifter enn først omsøkt i den avløste perioden etter at første vedtak var fattet. Dermed hadde kommunen

mulighet til å sjekke om søker hadde fått utbetalt uføretrygd eller hadde hatt andre inntekter i den omsøkte perioden. De opplyser at søker hadde oppgitt å ha fått uføretrygd ovenfor Landbrukstjenester. Det er Landbrukstjenester som har fylt ut søknaden og uføretrygden er ikke oppført i søknaden. Siden det er søker som er ansvarlig for det som står på den søknaden som er sendt inn, så er vi av den oppfatning at dette er et privatrettslig forhold mellom søker og Landbrukstjenester.

Det er heller ikke opplyst i verken søknad eller annen dokumentasjon hvor stor prosentandel søker er gradert ufør og dagsatsen er heller ikke gradert i forhold til dette.

Avvik:

Kommunen har ikke hatt presise nok rutiner rundt tilbakebetaling av urettmessig utbetalt tilskudd.

Ved feilutbetalinger må man se §§ 2, 11 og 12 sammen. Søknadene er ikke behandlet i tråd med gjeldende regelverk.

Merknad:

Hvilke type inntekter, honorarer og ytelser som skal trekkes bør presiseres tydeligere i rutinebeskrivelsen.

§ 3 Generelle vilkår

Fjerde punkt under Generelle vilkår §§ 3, 4 og 7

- *For innehavere av nyetablerte foretak som per 1. januar ennå ikke har fått skatteoppgjør for de to første årene etter oppstart, kreves det i stedet at jordbruks- eller gartneridriften i foretaket er egnet til å gi positiv næringsinntekt over tid.*

Manglende krav til næringsinntekt er vanlig årsak til at det kommer stoppvarsel i Agros (jf. § 3). Ved stoppvarsel må en krysse av for spørsmål om dispensasjon for å komme videre. Vi har funnet to søknader som har kryss for «dispensasjon ikke nødvendig». Innehaver er ny bruker, men her er det ektefelle og ikke innehaver av foretaket som er avløst. Hun skulle ha søkt Statsforvalteren om dispensasjon.

I intervju opplyste kommunen at de har misforstått regelverket og har trodd at ektefelle til innehaver av enkeltpersonforetak skulle behandles som ny bruker på samme måte som innehaver.

Avvik:

Det er innvilget tilskudd til søker, der den avløste ikke oppfyller vilkåret for næringsinntekt. Det skulle vært søkt dispensasjon etter § 9 hos Statsforvalteren.

Merknad:

Det bør presiseres i rutinebeskrivelsen at dette omhandler innehavere av enkeltpersonforetak.

§ 4 Tilskudd ved sykdom

Søker (i kontrollplanen)

I tillegg bør det nevnes hvis søker får delvis uføretrygd eller mottar AAP:

- Kopi av vedtak om stønad fra NAV:
 - AAP med legeerklæring og gradering av AAP

- Bekreftelse på uføretrygd og gradering av denne.



Ved kontroll av saksbehandlingen foreligger det ikke legeattest der hvor det er utbetalt tilskudd til avløsning ved sykdom hvor søker har fått utbetalt arbeidsavklaringspenger (AAP). I slike tilfeller er det krav om vedtak fra NAV samt legeattest som sier noe om at den avløste ikke kan arbeide i foretaket. Vi har funnet søknad fra en søker som har AAP, men finner ikke legeattest. Kommunen har krevd inn legeattest etter at kontrollen ble åpnet.

Avvik

Søknaden er ikke vedlagt legeerklæring ved AAP. Dette er heller ikke nevnt i rutinebeskrivelsen.

Merknad:

Hvis den avløste mottar uføretrygd eller AAP må man undersøke hvilken prosentandel vedkommende har fått innvilget.

 ALVDAL KOMMUNE	Organisasjonsnivå: Enhet landbruk og miljø
 TYNSET KOMMUNE	
Område: Jordbruk	Dokumentnavn: Rutinebeskrivelse– Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel
Dato for revidering	30.06.23, MTO

Rutinebeskrivelse for sykdomsavløsning i Alvdal og Tynset

Stikkord	Beskrivelse	Utført
Beskrivelse av tjenesten	<p>Tilskuddsordningen skal bidra til å finansiere avløsning ved sykdom, svangerskap og fødsel m.v.</p> <p>Det kan gis tilskudd til husdyrproduksjon eller helårs veksthusproduksjon.</p> <p>Jordbruksforetak registrert i Foretaksregistret som driver vanlig jordbruksproduksjon og der brukeren er sjukemeldt og under 70 år, kan søke om tilskudd ved bondens sykdom, svangerskap og fødsel, når bonden har sykt barn, og i forbindelse med adopsjon eller omsorgsovertakelse.</p> <p>Hvis bonden dør, kan etterlatte ektefelle, samboer, forelder eller barn søke om tilskudd til avløsning (også etter at bonden har fylt 70 år).</p> <p>Planteprodusenter kan komme inn under ordningen etter bestemte regler i onnetida, som er fra 15. april til 1. oktober.</p>	
Hvem forvalter ordningen	Landbruksdirektoratet	
Regelverk, rundskriv og veiledning	<p>Ordningen er hjemlet i <i>Forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv.</i> https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2014-12-19-1821</p> <p>Utfyllende bestemmelser/regelverk/veiledning finnes under tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel på Ldir sine hjemmesider. Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel - Landbruksdirektoratet</p> <p>I tillegg gjelder forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. Forskrift om tilskot til avløsning ved sykdom og fødsel mv - Lovdata, og forvaltningslovens regler om saksbehandling . Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) - Lovdata</p>	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
	Agros; Agros – saksbehandling - Landbruksdirektoratet	
Tilskudds-satser	1/1-23; den maksimale dagsatsen i gruppe 5 har økt fra 1 670 til 2 100 kroner, mens satsene i gruppe 1-4 også har hatt en økning jf. tabell 9.3 (§ 2. Forholdet til jordbruksavtalen og anna regelverk - Landbruksdirektoratet)	
Søknads-skjema	<p>Link til søknadsskjema hos Landbruksdirektoratet, Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel - Landbruksdirektoratet</p> <p>Det finnes også mulighet for papirbasert søknad, ved å laste ned skjema fra Landbruksdirektoratet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Når brukeren søker muntlig, må saksbehandler fylle ut papirsøknad, og innhente søkeres signatur før søknaden registreres i Agros. - Papirsøknader skannes, og legges som vedlegg til søknaden i Agros. 	
Saks-behandler-system	<p>Agros krever innlogging, saksbehandler og godkjenner må ha tilgang.</p> <p>Tilgang tildeles av statsforvalter.</p>	
Hvem behandler søknadene	Mariann Totlund	
Hvem godkjenner søknadene	Ylva Sneltvedt	
Habilitet	<p>Folldal kommune behandler søknader, og ev. kontrollerer de foretakene der enheten landbruk og miljø er inhabil. Se egen avtale om utveksling av saker mellom Alvdal/Tynset og Folldal; ESA 19/1328. Pr. juni 2023 er enheten inhabil i saker/søknader fra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kåre Kristen Totlund (slektskap med leder) - Ole Sylte Heggset, overordnet leder kommunalsjef samfunn og utvikling) <p>På tilsvarende måte behandler enhet landbruk og miljø saker for kommunene Folldal og Rendalen der deres saksbehandlere er inhabile; ESA 22/2119.</p>	
Saksgang	<p>Søknad leveres elektronisk eller sendes enhet landbruk og miljø på papir senest 12 måneder etter siste dag som gir rett til tilskudd. <i>NB: papirsøknad skal være signert av søker.</i></p> <p>Behandling av søknadene er en prioritert oppgave ved enheten, og enheten plikter å ta imot og behandle søknader om tilskudd selv om saksbehandler mener vilkårene for tilskudd ikke er oppfylt.</p> <p>I søknadene skal det gjøres fradrag for avløstes persons inntekter, det være seg lønnsinntekter, ytelser fra nav (med unntak av barnetrygd) og næringsinntekt.</p>	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
	<p>Enhet landbruk og miljø behandler innkomne søknader fortløpende, men ikke før etter den 10. i den påfølgende måned (da er A-meldinger fra skatteetaten tilgjengelige i Agros).</p> <p>Ved mangelfullt utfylte søknader (inkl. manglende vedlegg) kontaktes søker for å framskaffe det som trengs. Enhet landbruk og miljø kan ellers innhente nødvendige opplysninger fra Nav, lege, Skatteetaten og Avløserlag.</p> <p>Dersom det under saksbehandling eller etter utbetaling oppdages feil i søknaden som kunne eller har dannet grunnlag for urettmessig utbetaling av tilskudd skal kommunen vurdere om hele eller deler av tilskuddet skal avkortes. Vurderingen skal grunngis i Agros. For mye utbetalt tilskudd skal tilbakebetales i sin helhet.</p>	
Generelle vilkår §3 og §4	<p>Ved sykdom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan gis tilskudd til bruker som er yngre enn 70 år og som er sykmeldt fra arbeid i foretaket. • Det kan også gis tilskudd uten at det foreligger sykmelding, hvis jordbrukeren i forbindelse med egen sykdom eller skade har vært til nødvendig behandling, kontroll eller undersøkelse på sykehus eller hos offentlig godkjent spesialist. • Foretaket må være registrert i Foretaksregisteret og drive vanlig jordbruksproduksjon. • Personen som har blitt avløst må ha hatt næringsinntekt fra jordbruk, gartneri mv. fra foretaket de to siste inntektsårene vedkommende har skatteoppgjør for per 1. januar i det året avløsningen finner sted. • For innehavere av ENK stilles det ikke krav til størrelsen på næringsinntekten. • Foretakets produksjon har betydning for hvor mye som kan gis i tilskudd. • Det kan bare gis tilskudd for dokumenterte utgifter til avløsning utført i søknadsperioden. • Det skal gjøres fradrag for den avløste personens inntekter. • Foretaket/virksomheten kan få tilskudd til avløsning av en og samme sykmeldte jordbruker for inntil 365 dager i løpet av de tre siste årene. • Etter 26 uker uten utbetaling av tilskudd på grunn av den enkelte jordbrukerens sykdom begynner tellingen av dager opp mot 365 dagers-grensen alltid på nytt (det vil si på dag 1). Da har det ikke lenger noen betydning hvor mange dager det er utbetalt tilskudd for på dette grunnlaget tidligere i treårsperioden. 	
AAP, og uføretrygdet	<p>Ved både arbeidsavklaringspenger (AAP) og uføretrygd er det krav om legeattest som sier noe om at den avløste ikke kan arbeide i foretaket, og dokumentasjon på gradering. I de tilfeller det er snakk om pensjon skal også gradering dokumenteres.</p>	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
Flere personer sykemeldt i samme foretak	<p>Det gis som hovedregel bare tilskudd til avløsning av en person i samme periode.</p> <p>Dispensasjon kan søkes hos Statsforvalteren.</p>	
Ved svangerskap, fødsel, adopsjon og omsorgsovertakelse av barn §5	<p>Det kan gis tilskudd til avløsning av jordbruker som er gravid og tar imot svangerskapspenge, eller der søker kan dokumentere med vedtak eller erklæring fra NAV at vedkommende fyller de medisinske vilkårene for rett til svangerskapspenge.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan gis tilskudd til avløsning av far for inntil 14 dager i forbindelse med fødselen. • Det kan gis tilskudd til avløsning av jordbruker for inntil 14 dager i forbindelse med omsorgsovertakelse av adoptiv- eller fosterbarn. • Det kan gis tilskudd når jordbrukeren som har blitt avløst mottar foreldrepenger eller engangsstønning ved fødsel. • Det kan gis tilskudd til avløsning av jordbruker som tar ut fedrekvoten av foreldrepermisjonen uten å ha rett til foreldrepenger hvis vedkommende bor sammen med barnet og ikke får foreldrepenger fordi den pensjonsgivende inntekten har vært for lav. 	
Sykt barn §6	<p><u>Utvidelsen i § 6 om rett til tilskudd for å være hjemme med sykt barn under 12 år, gjelder fra 1. januar 2023.</u> For avløsning utført frem til 31. desember 2022, kan det bare gis tilskudd for dager den avløste var med barnet til lege eller annen oppfølging av barnets sykdom eller skade.</p> <p>Det kan gis tilskudd når jordbrukeren har blitt avløst for å følge barn til legeundersøkelse eller annen oppfølging i forbindelse med sykdom og skade. Tilskuddet kan gis til og med det kalenderåret barnet fyller 12 år.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det kan gis tilskudd når jordbrukeren har blitt avløst på grunn av omsorg for barn med kronisk eller langvarig sykdom eller nedsatt funksjonsevne og barnets tilstand gir betydelig økt risiko for at foreldrene får økt fravær fra arbeidet. Tilskuddet kan gis til og med kalenderåret barnet fyller 18 år. Det kan også gis tilskudd for å delta i opplæring ved godkjent helseinstitusjon eller offentlig kompetansesenter for å kunne ta seg av og behandle barnet. • Det gis tilskudd inntil 20 dager per kalenderår, uavhengig hvor mange barn jordbrukeren har. Dersom søker er alene om omsorgen, kan det gis tilskudd for inntil 40 dager per kalenderår. • Når barn har kronisk sykdom, er langvarig syke eller har nedsatt funksjonsevne kan det gis tilskudd til inntil 30 dager 	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
	<p>per kalenderår, ev. inntil 60 dager hvis jordbrukeren er alene om omsorgen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gyldig dokumentasjon; legeerklæring, innkalling til eller bekreftelse på oppmøte til undersøkelse hos fastlegen eller på sykehus. - Dokumentasjonen må dekke hele søknadsperioden. - Det kreves ikke at konsultasjonen skjer hos spesialist eller på sykehus. - Også undersøkelse og behandling hos fastlegen eller på legevakten kan gi grunnlag for utbetaling av tilskudd. 	
Dødsfall §7	<p>Gjenlevende ektefelle/samboer, barn eller foreldre etter en avdød jordbruker som drev et foretak med vanlig jordbruksproduksjon, kan få tilskudd til avløsning i inntil 8 uker etter dødsfallet.</p> <p>Avdød jordbruker, deltakere i DA eller ANS må ha hatt en gjennomsnittlig næringsinntekt fra jordbruk, gartneri mv. fra foretaket på minimum ½ G de to siste inntektsårene den avdøde hadde fått skatteoppgjør for per 1. januar i dødsåret. Eventuelt dispensasjon søkes Statsforvalteren.</p> <p>Ved dødsfall gjelder ikke aldersgrense 70 år.</p>	
Nytt foretak §3	<p>For innehavere av nyetablerte foretak, som per 1. januar ennå ikke hadde fått skatteoppgjør for de to første årene etter oppstart, kreves i stedet at jordbruks- eller gartneridriften i foretaket er egnet til å gi positiv næringsinntekt over tid.</p> <p>Saksbehandler skal vurdere;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innehaver av enkeltpersonsforetak. Om de har en vanlig jordbruksproduksjon og om drifta kan gi en positiv drift over tid → Hvis ja, søknad om dispensasjon ikke nødvendig. • Ektefelle til ny bruker → skal søke Statsforvalteren om dispensasjon etter §9 <p>Kommunen skal i sitt vedtak legge inn en skriftlig vurdering i forhold til framtidig produksjon og om den er vanlig i henhold til §3 sjekk opp mot søknad om produksjonstilskudd i Estil.</p>	
Næringsinntekt landbruket;	<p>Rettigheten til sykdomsavløsning beregnes ut fra de to siste inntektsårene vedkommende har hatt skatteoppgjør for per 1. januar i det året avløsningen finner sted.</p> <p>Referanseår; 2022: ligningsår 2019 og 2020 2023: ligningsår 2020 og 2021 2024: ligningsår 2021 og 2022</p>	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
Tidlig-pensjon fra landbruket	Ikke rett til tilskudd til sykdomsavløsning.	
Overgang fra samdrift til egen drift	Ektefelle må søke dispensasjon hos Statsforvalteren.	
Ektefelle med manglende næringsinntekt	Ektefelle mangler skatteoppgjør næringsinntekt for en eller to av referanse årene. Må søke dispensasjon hos Statsforvalteren.	
Saksbehandlings- og utbetalingstid	Forventet saksbehandlingstid: En til tre uker fra fullstendig utfylt søknad foreligger i Agros. Utbetaling skjer umiddelbart etter at søknaden er ferdig behandlet og godkjent. Søkeren har 3 ukers klagefrist etter mottak av vedtaksbrev.	
Vedlegg til søknaden	Dokumentasjon på at den avløste jordbrukeren var i en situasjon som gir rett til tilskudd <ul style="list-style-type: none"> ○ sykmelding for søknadsperiodene ○ erklæring fra lege/behandlingssted ○ ved APP og uføretrygd - legeattest med gradering ○ kopi av vedtak om stønad/utbetalingsbrev fra NAV: <i>Sykepenger, svangerskapspenger, foreldrepenger og engangsstønad ved fødsel</i> ○ fødselsattest eller bekreftelse på adopsjon/omsorgsovertakelse ○ utgiftene til avløsningen med spesifisert periode (lønn til egen ansatt avløser trenger ikke å dokumenteres dersom a-meldingen er sendt inn korrekt) ○ Andre inntekter (lønnslipp, honorarer, godtgjørelser mm) <p>EKTEFELLE Samboere har ikke rett til tilskudd, må være gift og ført opp med ½ G inntekt. → Ekteskapsattest kan kreves ved behov</p>	
NAV	Søknadsfrist sykepenger fra NAV er 3 mnd. Ved manglende vedtak fra NAV om sykepenger skal det beregnes hva forventet utbetalt dagsats ville ha vært, og da trekkes fra tilskuddet til sykdomsavløsning. Spesifisert fra Landbruksdirektoratet, epost 22/2-23: <i>Forholdet mellom sykepengevedtak fra Nav og tilskudd til avløsning ved sykdom, presiseres under § 2 og § 8 at det ikke er et vilkår at et</i>	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
	<p><i>sykepengevedtak foreligger for at en søknad om tilskudd til avløsning ved sykdom skal kunne behandles og eventuelt innvilges.</i></p> <p><i>Tilskuddssøknaden må behandles uten ugrunnet opphold. Dersom det tar langt tid å få vedtak om sykepenger fra Nav må det derfor heller presiseres i tilskuddsvedtaket at eventuelt for mye utbetalt tilskudd kan kreves tilbake når sykepengesaken er ferdig.</i></p> <p>I forbindelse med saksbehandling her er det;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ <i>Viktig med dialog med søker om hva han/hun ønsker</i> • <i>Behandle søknaden, og evt. tilbakebetale senere</i> • <i>Vente på vedtak fra NAV</i> 	
Saksbehandlings- og utbetaling	<p>Forventet saksbehandlingstid: En til tre uker fra fullstendig utfylt søknad foreligger i Agros.</p> <p>Utbetaling skjer umiddelbart etter at søknaden er ferdig behandlet og godkjent.</p> <p>Søkeren har 3 ukers klagefrist etter mottak av vedtaksbrev.</p>	
Feil- utbetaling	<p>Ved tilbakebetaling av urettmessig utbetalt tilskudd skal §2, §11 og §12 sees i sammenheng.</p> <p><i>Landbruksdirektoratet, epost 22/2-23:Under pkt. 5. om dispensasjon og pkt. 8 om tilbakebetaling, har landbruksdirektoratet <u>nyansert aktsomhetskravet til jordbrukeren som profesjonell part og samtidig understreket saksbehandlers veiledningsplikt. Tilskudd til avløsning ved sykdom og fødsel mv. er en velferdsytelse som skal hjelpe jordbrukeren i en, ofte vanskelig, livssituasjon som gjør at han ikke kan utføre arbeid i jordbruksdriften.</u></i></p> <p><i>Ordningen har komplekse vilkår og regler. De mest sentrale vilkårene er knyttet til jordbrukerens personlige helsetilstand eller familiesituasjon, og disse samspiller med ytelser og vedtak fra Nav. Mange jordbrukere er aldri innom ordningen, noen en sjelden gang, mens andre er gjengangere. Det er uansett krevende å sette seg inn i og fullt ut forstå alle reglene for ordningen. Noen opplever også utfordringer med å skaffe nødvendige opplysninger og dokumentasjon fra NAV. Landbruksforvaltningen må være seg spesielt bevisst sin veiledningsplikt og at det lettere kan forsvares at eventuelle feil i søknaden ikke nødvendigvis skal lede til tilbakekreving og avkorting i alle saker.</i></p>	
Arkivering	<p>Søknader med kommentarer lagres automatisk i Agros.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal opprettes saksnummer i kommunens saksbehandlingssystem ACOS • Saksbehandler legger inn ACOS-referanse i søknaden ved oppstart av behandling • Vedtak lagres automatisk både i ACOS og Agros. 	

Stikkord	Beskrivelse	Utført
	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="464 237 1230 338">• Ettersendt dokumentasjon eller vedtak om dispensasjon fra Statsforvalteren legges inn i Agros, og det skal krysses for lagring i sakssystem.	

Ordfører må sette alle innkomne innbyggerforslag på saklisten

Kommunal Rapport 23.10.2023, Jan Fridthjof Bernt, professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Hvordan bør kommunestyret behandle et innbyggerforslag som inneholder flere delforslag.

SPØRSMÅL: Det gjelder vilkårene i [kommuneloven § 12-1](#) og et forslag om å holde folkeavstemning om oppføring av en ny skole i kommunen. Forslaget er todelt med spørsmål:

- 1 om det skal bygges en ny skole, og
- 2 hvor denne skal ligge

Det første har kommunestyret behandlet flere ganger tidligere, sist for et år siden. Det ble da vedtatt at ny skole skal bygges. Men det var sterk uenighet om lokaliseringen, men dette ble ikke tatt under votering, idet det i stedet ble vedtatt at dette spørsmålet skulle utredes nærmere.

Kan forslagsstillerne kreve at dette innbyggerforslaget tas under behandling i kommunestyret, og hvis ett av delforslagene avvises, er det i så fall mulig å behandle bare den andre delen av dette innbyggerforslaget? Kan vi behandle f.eks. del 2 om lokalisering av ny skole når kommunestyret tidligere bare har tatt stilling til om skolen overhodet skal bygges? Eller faller hele forslaget om det er tatt stilling til det første av de to spørsmålene?

SVAR: Etter [kommuneloven § 12-2](#) er det bare kommunestyret som kan treffe vedtak om det skal holdes rådgivende folkeavstemning om et forslag om kommunens virksomhet. Som alminnelig regel er det også opp til kommunestyret selv om det vil sette et forslag om slik folkeavstemning på saklisten til et møte der.

Reglene i § 12-1 om innbyggerforslag er et unntak fra dette. Det er en bestemmelse gir kommunestyret plikt til å behandle og ta stilling til forslag som er satt fram med underskrift fra minst 2 prosent eller 300 av innbyggerne i kommunen.

Det er to begrensninger i denne retten for innbyggerne til å sette fram slike forslag. Den ene er at forslaget ikke skal ha samme innhold som et tidligere innbyggerforslag. Den andre er at forslaget ikke skal ha «samme innhold som en sak som er behandlet av kommunestyret».

Disse begrensningene gjelder imidlertid bare når innbyggerforslaget blir fremsatt for samme kommunestyre som tidligere har mottatt samme forslag eller har behandlet samme sak. Etter kommunevalget kan slike forslag fremsettes for det nye kommunestyret, uavhengig hva som har skjedd i forrige valgperiode. Men forslag som ble satt fram før kommunevalget, må antakelig anses som bortfalt når det nye kommunestyret er konstituert. Det betyr i så fall at hvis forslagsstillerne ønsker at et dette forslaget skal behandles i det nye kommunestyret, må de samle underskrifter og sette det fram på nytt.

Hvert av to slike delforslag må vurderes hver for seg. I motsatt fall ville man jo kunne fremtvinge omkamp i saker som er ferdigbehandlet av bystyret i samme valgperiode, ved ganske enkelt å føye til et nytt punkt på et eldre forslag.

Det er det sittende kommunestyret som skal ta stilling til om det er tale om «forslag med samme innhold som ett som tidligere er fremsatt», eller med «samme innhold som sak som er behandlet av kommunestyret». Det betyr at ordfører må sette alle innkomne innbyggerforslag på saklisten, selv om det er rimelig opplagt at de kan avvises av denne grunn. Dette gir også kommunestyret mulighet for å treffe vedtak om at det vil ta forslaget under behandling, selv om det mener det kunne avvises av denne grunn.

Vedtak om ikke å ta innbyggerforslag til behandling, vil bare kunne påklages etter reglene i forvaltningsloven hvis det er tale om et enkeltvedtak, og da bare av den som er part i saken eller har rettslig klageinteresse i vedtaket. Men tre medlemmer av bystyret vil alltid kunne kreve at statsforvalteren foretar lovlighetskontroll av avvisningen av innbyggerforslaget, også om begrunnelsen for dette er at det er tale om sak «med samme innhold» som sak som er behandlet av bystyret i valgperioden.

Invitasjon til regionsamling for kontrollutvalgene

For at kontrollutvalgene skal få en best mulig start på valgperioden både som et kollegium og i sitt arbeid, så inviterer Konsek Trøndelag til regionale dagsamlinger.

Hensikten er å gi kontrollutvalget en økt motivasjon og trygghet i rollen så tidlig som mulig i valgperioden slik at de i større grad kan bidra til en bedre måloppnåelse for kommunen.

Tid og sted

Tid: 09:30 – 16:00 (inkl. registrering frem til kl 10:00):

Røros: mandag 15. januar

Trondheim: tirsdag 16. januar

Steinkjer: onsdag 17. januar

Mosjøen: torsdag 18. januar

Intensjon og utbytte

- Få motivasjon og engasjement for oppgaven
- Få en dypere forståelse for hva kontrollutvalgsrollen går ut på
- Bedre forståelse av hvordan samspillet mellom aktørene i egenkontrollen kan utvikles
- Utvikle mål for hva utvalget vil oppnå i løpet av perioden
- Gjøre utvalget bedre rustet til å møte uforutsette hendelser
- Utskifte erfaringer og knytte nettverk med andre utvalg i regionen

Det legges opp til mye gruppearbeid og refleksjon innad i det enkelte kontrollutvalg og i plenum. Sekretærene for de enkelte utvalgene deltar og vil gå mellom sine utvalg. Prosessveileder Ellen Halsbog Lange fra NKRF vil sammen med våre folk fasilitere dagen.

Program (foreløpig)

KL 09:30 Registrering med enkel servering

KL 10:00 Innledning av aktørene i egenkontrollen - Hva forventer de av et kontrollutvalg og hvordan kan vi få til et godt samspill?

Jobbe med ulike oppgaver som for eksempel:

Når skal kontrollutvalget agere, og hvordan?

Domstol eller bidra til læring og forbedring?

Jobbe på oppdrag for kommunestyret og samtidig være uavhengig. Hva innebærer det i praksis?

Hvor er det størst risiko for at noe kan gå galt – fremgangsmåte og prioritering?

KL 12:30 – 13:30 LUNSI

KL 13:30 «Slik vil vi jobbe» - Innledning og arbeid i grupper

Hvordan kan det enkelte kontrollutvalg jobbe for å drive en aktiv kontroll?

Vi starter en prosess med en bevisstgjøring på hva kontrollutvalgene kan forvente av aktørene i egenkontrollen og hva som er deres mål med arbeidet i kontrollutvalget.

KL 15:30 – 16:00 Oppsummering og avslutning

Påmelding og kostnad

Pris er selvkost, men maksimum kr 2000 pr medlem. Det faktureres i etterkant.

Påmelding innen den 5. januar 2024 til post@konsek.no

Oversikt over plassering

RØROS 15.JANUAR	TRONDHEIM 16.JANUAR	STEINKJER 17.JANUAR	MOSJØEN 18.JANUAR
OPPDAL	MALVIK	STEINKJER	LURØY
RENNEBU	MELHUS	LEKA	HEMNES
HOLTÅLEN	SKAUN	NAMSKOGAN	MO I RANS
RØROS	INDRE FOSEN	RØYRVIK	VEFSN
OS	ORKLAND	LIERNE	HATTFJELLDAL
TOLGA	HITRA	SNÅSA	GRANE
TYNSET	FRØYA	VERDAL	
ALVDAL	SELBU	FROSTA	
FOLLDAL	TYDAL	INDERØY	
	MIDTRE GAULDAL	NAMSOS	
	HEIM	OVERHALLA	
	ØRLAND	GRONG	
	ÅFJORD	HØYLANDET	
	MERÅKER	FLATANGER	
	LEVANGER	OSEN	
	STJØRDAL		
	TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE		

Godkjenning av dagens møteprotokoll

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Alvdal kommune

Møtedato

05.12.2023

Saknr

38/23

Saksbehandler Torill Bakken

Arkivkode FE-033, TI-&17

Arkivsaknr 23/468 - 3

Forslag til vedtak:

Møteprotokollen i fra dagens møte i kontrollutvalget den 5.desember 2023, godkjennes.

Saksopplysninger:

Det anbefales at protokollen gjennomgås og godkjennes etter møtet. Protokollen vil bli offentliggjort på våre nettsider umiddelbart etter godkjenning.

Konklusjon:

Protokollen gjennomgås og godkjennes etter møtet.